

MOROS CRISTIANS

Entrada
Cristiana

25. 08. 2023

ONTINYENT
FESTES D'INTERÉS
TURÍSTIC NACIONAL

X. S. S.
2013

kapitalia.net
inmobiliaria

***¡Tenemos comprador
para tu casa!***

ORDRE ENTRADA **CRISTIANA**

1

Cides

Capitania Cristiana

Contrabandistas

7

2

Marineros

Fontanos

8

3

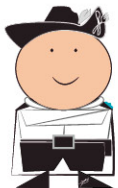
Bucaneros

Almogàvers

9

4

Estudiants

Asturs

10

5

Gusmans

Llauradors

11

6

Arquers

Cruzados

Ambaixada Cristiana

12

Organitza:

Col·labora:

CIDES

CAPITÀ CRISTIÀ

Miguel Ángel Gandía Conejero

PRIMER TRO

Maria Àngels Mora Ferrero

PRESIDÈNCIA

María Ángeles Sanchis Torró

SECRETARIA

Nieves Calabuig Cuenca

TRESORERIA

Jordi Garcia Revert

REPRESENTANT

Fermín Aliaga Palop

CAPITANIA CRISTIANA

capitanía
Cides
2023

DADES D'INTERÉS

Fundada en 1975 quan les penyes Artur, Ron i Afonaïtos decideixen abandonar la mar marinera i convertir-se en cavallers i deixebles del noble burgalés Ruy Díaz de Vivar. El nom de Cides va desbancar al pretés inicialment de Conquistadores.

La vestimenta que llueixen prové dels dissenys del membre fundador de la comparsa Luis Delgado Rojas, el qual es va cenyir als cànons de guerrer cristià i va introduir-hi alguns elements al·legòrics valencians referents al Rei Jaume I com ara a l'escut.

En 2007 van eliminar el casc donant pas a una coroneta metàl·lica i la dalmàtica es va modificar de mànegues i llargària, suprimint les malles de les cames.

MÚSIQUES PER ALS CIDES

- "Gonzalo Capità"
(M.C. - 1997) D.J. Ferrero Silvage
- "Saiyid"
(M.C. - 2000) J. Barberà Fontana
- "Porra i Destral"
(M.C. - 2003) J. Barberà Fontana
- "Inarpa"
(M.C. - 2009) Saül Gómez
- "Dracs daurats"
(M.C. - 2013) J. Conejero Olcina
- "Càrrecs del Cid"
(Pd. - 2015) J. Barberà Fontana
- "L'Alcalde de la Vila"
(M.C. - 2015) José Francisco Maestre Belda
- "Èreta"
(M.C. - 2016) J. Conejero Olcina
- "Ad Somnia"
(M.C. - 2022) J. Ferrero Silvestre
- "Mío Cid"
(Pd. - 2023) S. Gómez i Soler
- "Mesnada"
(M.C. - 2023) S. Gómez i Soler
- "Angelart"
(M.C. - 2023) R. Soriano Ureña

CAMPI DOCTOR (FENT LLEGENDA)

Les paraules **LLEGENDA** i **MITOLOGIA** són la base de la desfilada de la comparsa Cides en l'any de la seua **quarta Capitania Cristiana**.

Fent servir la Llegenda que envolta al **Cid Campeador (Campi Doctor)** assumim el repte de mostrar-nos com a valedors d'uns símbols i d'uns valors que volem fer presents en la nostra benvolguda festa de Moros i Cristians. I ho fem en set actes:

Acte I- Introito (introducció)

Per començar l'Entrada com sempre **el nostre banderí**, portat per Alicia Pastor, filla del Primer Tro suplent, **Juan Pastor**, que, a cavall i de gala, va envoltada de les xiquetes i dels xiquets del Ballet Màsters i de la comparsa, que este matí han participat en l'Entrada Infantil, que són els encarregats de repartir un **ventall explicatiu**.

També obri la desfilada sobre una plataforma el **logotip de la capitania**, simple, amb la paraula principal, **CID**, que va estar **dissenyat pel comparsista Sergi Juan Martí** quan aquesta aventura festera va començar oficialment pel setembre passat en la Creuà de 2022.

Acte II. Campi Doctor in Valentia (El Cid a València)

En aquest moment comença l'espectacle i, amb l'estimable col·laboració que en esta desfilada tenim del **ballet Màsters**, que ha preparat tots els números musicals de ball que contemplarem, i que en aquest primer escenifica la **Defensa de València** (Balànsiya en aquell moment), durant la qual, segons narra la llegenda:

"el Cid, ja mort i amarrat a la seua cavalcadura, va aconseguir defensar València front als Almoràvits"

Per a l'ocasió el mestre **Jesús Barberá Fontana** ha compost una peça basada en algunes estrofes del **Carmen Campidoctoris**, un poema medieval en llatí que exalta la figura i les gestes del nostre protagonista i que, amb música d'orgue i percussió en directe, interpretada pel grup **Cançons de Gesta**, ens descriu qui va ser el **Campi Doctor**, el Cid, amb versos que diuen:

*Amb joia escolteu, oh gentada
del poble, del Campeador la gesta!
I més els qui confieu sempre en el seu ajut.
Acudiu tothom!*

Aquesta és la recreació que precedeix l'esquadra que dirigeix qui representa **Ximena, Isabel Penadés Romero**, esposa del capità, abillada elegantment de dol; en esta primera esquadra va acompanyada per la germana del capità i per la seua nora, a més de molt bones amigues i components de la seua esquadra **Pioneres**. Tot seguit la resta de l'**esquadra Pioneres**, que du com a cap d'esquadra la **Primer Tro** d'enguany, **Mª Àngels Mora Ferrero**.

Al darrere **La Unió Musical Atzeneta** interpreten les marxes cristianes **"Angelart" de Ramón Soriano** (dedicada a la Primer Tro) i **"Veu i Ensenya" de Saül Gómez i Soler**.

I per tancar aquest segon acte, dos **esquadres de Guerrers Valencians**, abillats amb referències clares a la nostra Senyera; la primera una esquadra té com a cap a Jordi García Micó i l'altra, amb un cavall batedor esplèndidament portat per Cefe Micó Turégano i amb el seu germà Curri com a cap d'esquadra.

Van acompanyats pel **Cercle Musical Primitiva d'Albaida El Gamell** que, per a l'ocasió, estrena la versió en marxa cristiana del pasdoble **"Turégano" de Saül Gómez i Soler**.

Acte III. Scutum (l'Escut)

A partir d'aquest punt de la llegenda passem a la Mitologia i al Simbolisme, amb l'escenificació dels símbols que ens identifiquen com a comparsa, com a Cides. La nostra heràldica, el nostre escut, l'espasa, que esdevindrà Creu, i el nostre casc-corona.

I amb la nostra heràldica volem homenatjar tothom: els que han sigut i són Cides a hores d'ara i per això, des d'una carrossa, trobem al voltant d'una taula, des de la qual repartiran al públic els nostres típics rotllets d'anís, **els nostres Veterans**, que mantenen l'esperit, la il·lusió i l'orgull de ser Cides per sempre (Gonzalo Barberà, Miquel Soriano, José Antonio Ferri, Chimo García i Pepe Calabuig).

Els acompanya el **Ballet Amateur Màsters**, que escenifiquen una dansa guerrera amb escuts heràldics dels membres de la comparsa, al compàs el **Grup de percussió La Colla que interpreta Lleons del Cid** també de **Jesús Barberá Fontana**, una peça que va ser estrenada en l'anterior capitania de la comparsa de l'any 2009.

Un **Pergamí** de grans dimensions ens fa saber els noms de tots els que han format part de la gran família dels Cides d'Ontinyent; és l'homenatge que volem oferir a totes i a tots els qui han sigut i són Cides.

I tot seguit una esquadra especial que té com a cap d'esquadra a Miguel Torró

González i que també representa l'heràldica de la comparsa. Van acompanyats del **Grup Musical Albaida** que interpreta "**Creu Daurà**" de **Francisco Valor** i "**Cid**" de **Pedro Joaquín Francés**.

Acte IV. Gladius et Crux (Espasa i Creu)

Amb un altre cavall batedor, el fester Guillermo Melià encapçala les **esquadres dels Escuts i de l'Espasa**, la primera que té com a cap d'esquadra a Rosa García Boluda, i la segona amb components de la comparsa de les esquadres Tizona i Babieca a més d'alguns familiars del capità que du com a cap d'esquadra a Miguel Àngel Vidal Garcés.

Van seguir per la **Banda Castell Vermell d'Ibi** que interpreta "**Apòstol poeta**" del Mestre José Mª Ferrero Pastor i "**L'Ambaixador Cristià**" de Rafael Mullor Grau.

Al darrere l'**esquadra Creu**, una esquadra femenina amb més família i amigues del capità, entre les quals estan la seua cunyada i la seua neboda Lidia Gandía que va com a cap d'esquadra.

Acte V. Draco et Galea (Drac i Casc)

*I porta al seu braç esquerre un escut,
ornat totalment en or,
i en el qual hi ha pintat un feroç drac
d'aspecte lluent.
El cap protegit amb un elm refulgent
ornat per l'armer amb làmines d'argent,
i cenyit amb una cinta d'ambre.*

Els jòvens del **centre ocupacional José Antonio Bodoque**, als quals sempre fa molta il·lusió participar en aquestes desfilades ens parla de la **INCLUSIÓ** com a valor fonamental de la nostra societat, elles i ells amb un escut de grans dimensions pintat per la nostra Primer Tro d'enguany, Mª Àngels Mora, obrin aquest acte cinqué.

Tot seguit, una representació ben original: un grup de **ballarines de Màsters** que dansen als sons del **Grup de Percussió La Colla** que interpreta "**Ballet Cides 1997**" de **Jesús Barberá Fontana** mentre acompanyen una monumental espasa que, a poc a poc, es transforma en un altre símbol ben nostre, també símbol del nostre bàndol i de la Pau: **La Creu**.

I és el moment d'una espectacular carrossa, un **Drac** de grans dimensions mòbil que vol ser ara homenatge a l'altre dels símbols que sempre ens ha caracteritzat i que ha format part de la nostra història: **el casc**, que, a poc a poc, també es transformarà en l'**actual corona**.

I aquest és el moment de la **favorita**, **Paula Gandía Penadés**, la filla del capità que va escortada al davant pels més jòvens, pel futur de la comparsa: l'**esquadra dels Borregos**, Com a cap d'esquadra Natalia Torró González.

Els acompanya la **Banda Sociedad Musical Banyeres de Mariola** que interpreta "**Creu d'Arsuf**" de José Rafael Pascual Vilaplana i "**Signum**" de Saül Gómez i Soler.

Acte VI. Campi Doctor (el Capità i la Mesnada)

Una escorta a cada costat de vistosos estendards anuncia que el protagonista d'aquest desfilada està ben a prop, i ha estat desig personal seu que aquest acte l'obrin dos persones importantíssimes en la seua vida: **els seus nets, Miquel i Laia, de quatre i un anyet**, Cides des del dia en què van nàixer i que ja són la **quarta generació dels Gandia** en la comparsa. Amb uns preciosos vestits dissenyats també per son pare i confeccionats per son tio-avi Pepe Conejero, un modista de renom a Ontinyent i voltants, i que són rèpliques exactes en miniatura dels vestits de la favorita, en el cas de la xiqueta, i del Capità, en el cas del xiquet.

També un **espectacular cavall blanc**, que representa **Babioca**, el cavall de Rodrigo Díaz de Vivar, que, segons el *Cantar de Mio Cid*, era originari del nord d'Àfrica, àgil, veloç i que va ser adquirit per 1.000 dinars de l'època, i que, després de participar en nombroses batalles, mai més va ser muntat una vegada mort el Cid, és per això que avança elegant, sense genet, amb passos de doma i al davant de

MIGUEL ÀNGEL GANDÍA CONEJERO CAPITÀ CRISTIÀ DELS CIDES

Com llegim al *Carmen Campidoctoris*

*Engalanat amb aquestes armes,
ni Paris ni Hèctor van ser millors
en la guerra de Troia.
No hi ha ningú millor!*

A peu, com no pot ser d'una altra manera, de **cap d'esquadra**, amb un vestit cide, com ell volia, dissenyat pel seu fill Migue i confeccionat per son tio Pepe Conejero. I és que **la família** és molt important per al nostre capità cristià, la més directa, present amb ell en esta desfilada, i els que ja no som ací, que sempre recorda i du al seu cor, molt especialment els seus pares. Contemplem un capità emocionat, un treballador, com pocs, de la Festa que ha pogut veure realitzat hui el seu gran somni: encapçalar el bàndol cristià del seus benvolguts Moros i Cristians.

Al darrere, **La Mesnada, mainada** en valencià antic segons les Cròniques Historiogràfiques. És **la seua escorta** i vol representar la companyia de gent d'armes que servia sota el comandament del rei o d'un cavaller principal. Trenta-nou hòmens, entre els quals hi són el seu fill **Migue Gandia Penadés** i el seu germà **Cristóbal, el pregoner d'enguany i amic, Toni Morales**, i també alguns dels seus millors amics i la seua esquadra de sempre **Los Pajaritos**; tots ells avancen en **tres esquadres** que conformen un completíssim batalló.

I com no pot ser d'una altra manera, la **Unió Artística Musical d'Ontinyent** al darrere interpreta "**Mesnada**" de **Saül Gómez i Soler**, l'espectacular marxa cristiana dedicada per tota l'escorta al seu capità i que va ser estrenada al concert del passat Mig Any pel mes de febrer.

Tanca aquest penúltim acte una altra reproducció de Carrosses el Llobo de la **Porta de Balànsiya**, com al començament de la desfilada, per donar quasi per conclusa una desfilada que ha volgut representar la llegenda del Cid i la continuïtat que té en la comparsa Cides, enguany de manera tan especial en la persona de Miguel Àngel Gandia Conejero.

Acte VII. Cohorte (Els Cides)

La penya **Tac-Attack** amb un cavall batedor tancarà la desfilada com a esquadra de gala i de concurs, al capdavant José Enrique Doria Morell.

Duen la vestimenta original de la comparsa, dissenyada per Luis Delgado, artista i component dels Cides en la fundació en l'any 1976. Un disseny cristià clarament guerrer amb element al·legòrics valencians, com l'escut en clara referència la rei En Jaume. En l'any 2007 van desaparèixer les malles originals i l'espasa, a més de ser substituït el casc per la corona actual.

I per tancar la desfilada la **banda oficial dels Cides la Unió Musical de Beniarriés** que interpreta "**Tino Herrera**" d'**Amado Blanquer Ponsoda** i "**Templaris d'Albaida**" de **Vicente Pérez Esteban**.

I aquesta és la Capitania Cristiana dels Cides que desfila pels carrers de la Molt Noble, Molt Antiga, Molt Lleial i Molt Caritativa ciutat d'Ontinyent, hui, divendres 25 d'agost de 2003, festivitat de sant Lluís, rei de França. Sant Josep de Calassanç, sant Genís i santa Patrícia.

Un homenatge a la llegenda d'aquell que ens dona nom, però que, sobretot, vol homenatjar tot un poble, Ontinyent, que per l'agost, des de 1860, celebra Moros i Cristians en horror del Santíssim Crist de l'Agonia.

LAUS

DEO

A major
Glòria de
Déu!

CAPITANIA

CRISTIANA

CIDES

MARINEROS

PRIMER TRO	Rafa Bas Mas
PRESIDÈNCIA	M ^a Carmen Sanz Penadés
SECRETARIA	Elena Satorre Gil
TRESORERIA	Inmaculada Ferrero Penadés
REPRESENTANT	Marta Galbis Giner

ORDRE DE DESFILADA

Banderí de la comparsa en la barca de L'Antiga

Portaguions: Vicent Micó Micó

Esquadra "Arrere i avant" + "La mar salà"

Cap d'esquadra: Maria Campos Micó

Esquadra "La Traca"

Cap d'Esquadra: Merche Santonja Calabuig

Banda Unió Musical Santa Cecília de Canals

Interpreta: "Posidònia" de Ramón Soriano Ureña

i "Tabal i Saraguells" de Mario Roig Vila

Esquadra "Gaiato / Laberinto"

Cap d'esquadra: Rafa Muñoz Soriano

Esquadra "Xamalaxam" - Primer Tro: Rafa Bas Mas - Concurs - Singlars

Cap d'esquadra: Rafa Bas Mas

Unió Musical Santa Cecília de Canals

Interpreta: "Aragonesos 99" de Daniel Juan Ferrero Silvage

i "Kukaleta" d'Hèctor Mas Boluda

DADES D'INTERÉS

Comparsa iniciadora de les festes en 1860 i que pren el seu nom en l'ambient d'eufòria pels triomfs espanyols en les campanyes militars del Marroc, autèntic origen de les nostres festes.

Durant anys fou la comparsa més nombrosa i la que tenia persones més rellevants dins la festa. D'ací esqueren molts grups que anaren a fundar i/o a formar part d'altres comparses. Amb els Contrabandistas protagonitzen el Contrabando en el migdia del dissabte de festes.

Des del seu inici el tratge de gala ha patit alguns canvis però sempre ha estat lligat a les vestimentes utilitzades a l'Armada. En 1986 es feu un canvi intentant retornar a la indumentària original i en 1995 es torna a canviar prenent un model més històric i amb fonament purament mariner.

Duen un barret d'estil tricorni, marinera blava amb solapes blanques i mocador roig; faixí roig, pantaló blanc, botes negres i la clàssica pala.

Enguany estrenen la Marxa Kukaleta dedicada al Primer Tro de 2023 Rafa Bas Mas i escrita pel seu tio Hèctor Mas Boluda.

MÚSIQUES PER ALS MARINEROS

- "Als Mariners d'Ontinyent"
(Pd. - 1965) B. Adam Ferrero
- "Bonus Cristianus"
(M.C. - 1966) J. M. Ferrero Pastor
- "Mariners d'Ontinyent"
(M.C. - 1990) M.A. Sarrió Nadal
- "Luorgi"
(M.C. - 1998) E. Gironés Penadés
- "Manolo, el Carnisser"
(M.C. - 2001) O. Sempere Francés
- "Avant Mónica i Maica"
(M.C. - 2004) D. J. Ferrero Silvage
- "Nereidae"
(Pd. - 2005) M. Gandía Conejero
- "Paki Martí"
(Pd. - 2006) D. J. Ferrero Silvage
- "Llebeig"
(M.C. - 2010) S. Gómez i Soler
- "La Rosa dels Vents"
(M.C. - 2016) F. Sanchis Gandía
- "Posidònia"
(M.C. - 2019) R. Soriano Ureña
- "Kukaleta"
(MC - 2023) H. Mas Boluda

BUCANEROS

PRIMER TRO	Laura Mira Vicent
PRESIDÈNCIA	Lorena Albert Bolinches
SECRETARIA	Juan Mira Albero
TRESORERIA	Agustín Muñoz Pla
REPRESENTANT	Juan Mira Albero

ORDRE DE DESFILADA

Portaguí en carrossa: José Antonio Enguix Vidal

Esquadra "Bombay"

Cap d'esquadra: Hugo Bozinakis Borrell

Esquadra "Universal y Salazar"

Cap d'esquadra: Manuel Bellver Turégano

Esquadra "Cartabón"

Cap d'esquadra: Laia Reyes Martínez

Banda de Fenollet

Interpreta: "Creu Daurà" de Fco. Valor Llorens

i "Tabal i Saragüells" de Mario Roig Vila

Esquadra "Valkírias y Morgan"

Cap d'esquadra: Sara Ureña Reguart

Esquadra "Calavera"

Cap d'esquadra: Virtudes Borrell Cerdán

Esquadra "69" - Singlars

Cap d'esquadra: Dani Francés Mora

Banda La Nova de Quatretonda

Interpreta: "Veles e vents" de Saül Gómez i Soler

i "Inarpa" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "Garfio y Veteranos"

Cap d'esquadra: Sergio Mollá Navalón

Esquadra "Kraken"

Cap d'esquadra: Sara Albert Figuera

Esquadra "Trompa" - Primer Tro: Laura Mira Vicent - Concurs

Cap d'esquadra: Laura Mira Vicent

Agrupació Musical d'Agullent

Interpreta: "Mai-Sabel" de Francisco Valor Llorens

i "Aragonesos 99" de Daniel J. Ferrero Silvage

Esquadra "Pembajack i Monsters"

Cap d'esquadra: Rosario Penadés Pascual

MÚSIQUES PER ALS BUCANEROS

- "Bucaneros d'Ontinyent"

(M.C. - 1991) M.A. Sarrió Nadal

- "Lydia"

(M.C. - 1991) M. A Sarrió Nadal

- "De la Vila al Regall"

(M.C. - 1997) D. J. Ferrero Silvage

- "Javi Bucanero"

(M.C. - 2006) D. J. Ferrero Silvage

- "Veles e vents"

(M.C. - 2011) S. Gómez i Soler

- "Bucanera"

(M.C. - 2012) F. Valor Llorens

- "Avant, Micó Bucanero"

(M.C. - 2012) D. Castelló Silvestre

DADES D'INTERÉS

Fundada el 26 de setembre de 1966 ix per primera vegada en les festes de 1967. Es constitueix en principi per festers arribats de Kábilas i Marineros. Prenen el nom dels pirates que assetjaven les naus espanyoles i angleses en el segle XVIII. Estos Bucaneros van voler incorporar una nova vestimenta poc vista en esta ciutat.

Consta de barret d'ala doblada amb ploma i cinta roja, brusa blanca, pantaló negre, botes, cinturó i bossa de cuir. Duen la capa roja a l'interior i negra a l'exterior sobre un muscle i al coll els penja el típic medalló.

El vestit de diari canvia la brusa blanca per una groga mantenint pantaló, botes i cinturó.

ESTUDIANTS

PRIMER TRO	Cristina Garcia Soler
PRESIDÈNCIA	Patricia Conejero Salinas
SECRETARIA	Esther Gandía Barberá
TRESORERIA	Isabel Casanova Penadés
REPRESENTANT	Ricardo Enguix Ferrero

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions

José Horcas Poyato

Esquadra: "Carpe diem"

Cap d'esquadra: Ricardo Enguix Ferrero

Esquadra: "Escrivans" - Primer Tro: Cristina Garcia Soler - Concurs

Cap d'esquadra: Cristina Garcia Soler

Societat Musical La Nova del Palomar

Interpreta: "Tabal i Saragüells" de Mario Roig Vila
i "Caballeros de Navarra" d'Ignacio Sánchez Navarro.

Esquadra: "Plaer de ma vida"

Cap d'esquadra: Saro Bordera Revert

MÚSIQUES PER ALS ESTUDIANTS

- "Estudiants d'Ontinyent"
(M.C. - 1993) F.J. Sánchez Roca
- "Regnum"
(M.C. - 2000) C. Fernández Sevilla
- "Arrels"
(M.C. - 2012) F. Sanchis Gandia
- "Leonardo"
(M.C. - 2018) J.M. Ferrero de la Asunción
- "Mare i Fill"
(Pd - 2023) I. Ferrero Gandia

DADES D'INTERÉS

Fundada en 1860. Després de la Capitania de 1966 i davant d'una crisi important de quantitat de components hagueren de deixar les festes algun temps. Però un grup entusiasta de festers va provocar la seua reaparició. Amb Patricia Conejero Salinas al capdavant foren la comparsa capitana l'any 2000 i marcaren la fita de que per fi una dona fóra capitana de les nostres festes. Amb este fet, van acabar amb el que, segurament, era l'últim escull que quedava per acabar de normalitzar la participació de les dones en la festa. Carregats de forquetes, culleres o llapisseres intenten donar la sensació de la rebel·lia juvenil que correspon als estudiants, però la realitat mostra una inqüestionable serietat a l'hora d'eixir al carrer.

Enguany han estrenat el pasdoble "Mare i Fill" d'Ivan Ferrero Gandia. Està dedicat a la Primer Tro dels Estudiants 2023 Cristina Garcia Soler i al seu fill, Primer Tro dels Cruzados 2023, Miguel Llin Gandia.

GUSMANS

PRIMER TRO	Kevin Muñoz Cortés
PRESIDÈNCIA	Carlos Martí Gil
SECRETARIA	Jordi Vidal Cambra
TRESORERIA	Cristina Torró Sempere
REPRESENTANT	Sergio Pla Pastor

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa

Rafa Ferrero Gandia

Esquadra: "Diafebus / Veguers"

Cap d'esquadra: Jaume Ferrero Díaz

Esquadra: "Toxín / Trastàmara"

Cap d'esquadra: Cristina Torró Sempere

Esquadra: "Toxín" - Primer Tro: Kevin Muñoz Cortés - Concurs - Singulares

Cap d'esquadra: Kevin Muñoz Cortés

Banda de música La Lira de Quatretonda

Interpreta: "Kevin el Gusmanet" de Rubén Penadés Silvestre i "Cid" de Pedro Joaquín Francés Sanjuán

Esquadra: "Xurros / Balarma"

Cap d'esquadra: Miquel Gironés i Sanz

DADES D'INTERÉS

L'any 1979 dos grans amics, Enrique Ferrero i Ricardo Gramage, provinents d'una altra comparsa decideixen formar la Comparsa de Gusmans. Al vestit de gala fundacional predominaven els colors blanc i blau així com un casc amb llargues plomes.

Aquesta indumentària va durar poc de temps, ja que en 1986 fan un canvi de vestimenta que durarà fins al 2008. En 1994 canvien també la segona vestimenta que passa a ser d'una dalmàtica arlequinada amb quatre parts que combinen els colors verd i gris, a sobre el qual està la creu en roig que caracteritza aquesta comparsa.

En 2009 Joan Vicent Martínez i Ballester dissenya la nova indumentària de gala. S'han mantingut els colors roig i blanc i se li dona una aparença més guerrera i, al mateix temps, s'aconsegueix una major lleugeresa, eliminant-se el casc i retornant a la pica original com a arma, encara que retallada.

Enguany estrenen la marxa "Kevin el Gusmanet" dedicada al Primer Tro de 2023 Kevin Muñoz Cortés.

MÚSIQUES PER ALS GUSMANS

- "Gusmans d'Ontinyent"
(M.C. - 1989) D.J. Ferrero Silvage
- "Tres Gusmans"
(M.C. - 1995) D.J. Ferrero Silvage
- "Diafebus"
(M.C. - 1999) S. Gómez i Soler
- "Paco Martínez"
(M.C. - 2001) D.J. Ferrero Silvage
- "Bonum Guzmán"
(M.C. - 2013) D. Rengel Salvador
- "Jordi"
(Pd. - 2015) S. Gómez i Soler
- "Kevin el Gusmanet"
(MC-2023 Penadés Silvestre, R.)

ARQUERS

PRIMER TRO	Enrique Cambra Silvestre
PRESIDÈNCIA	Vicente Sanchis Díaz
SECRETARIA	Enrique Cambra Silvestre
TRESORERIA	María José Galiana Aleixandre
REPRESENTANT	Guillermo Martínez Sanchis

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa: Josep Maria Arnau Juan

Esquadra "Bayna Kadir"

Cap d'esquadra: Àlex Cambra i Alejandro Revert

Esquadra "Valkiries"

Cap d'esquadra: Lídia Juan i Júlia Cambra

Banda Unió Musical de Montixelvo

Interpreta: "Templaris d'Albaida" de Vicent Pérez Esteban
i "La Cruzada" de Francisco J. García García

Esquadra "Arkum"

Cap d'esquadra: Carmen Cambra i Jordi López

Esquadra "Arqueres"

Cap d'esquadra: Inma Sanchis

Esquadra "La Cabotà" - Primer Tro: Enrique Cambra Silvestre - Concurs

Cap d'esquadra: Juan Cucart Alfonso

Banda Unió Musical de Montixelvo

Interpreta: "Xamarcai" de Francisco Valor Llorens
i "Benataire" de Francisco Valor Llorens

MÚSIQUES PER ALS ARQUERS

- "Arquers d'Ontinyent"

(M.C. - 1985) J.M. Valls Satorres

- "Guillem, el Seco"

(M.C. - 1994) E. Orquín Aleixandre

- "Pepe Elies, l'Arquer Cristià"

(M.C. - 1995) M. Gandía Conejero

- "Rafa Cucart"

(M.C. - 1998) M.A. Sarrió Nadal

- "Vira d'Aliaga"

(M.C. - 2002) S. Gómez i Soler

- "Arquer del Penó"

(M.C. - 2004) E. Orquín Aleixandre

- "Joserra l'arquer"

(Pd - 2018) V. Cortés

DADES D'INTERÉS

"Els ballesters del Rei Jaume I"

Fundada en 1968, té el seu origen en un grup de festers de la comparsa de Mossàrabs que optà per crear una nova comparsa.

Inicialment vesteixen robes d'estil "Robin Hood". En 1986 les canvien per altres més acords a l'estil clàssic de guerrer cristià.

En 2004 una comissió treballa per tal de aproparar més la seua indumentària a la història medieval. Així, l'actual vestimenta és el més semblant possible a la d'un arquer del segle XIII, concretament, a la d'un soldat ballester del rei Jaume I, els quals participen en els fets de la conquesta de València i, per tant, en la incorporació d'Ontinyent a la Corona d'Aragó.

El conjunt es basa en una túnica marró coberta per un guardapits bicolor (crema i taronja). Les manegues segueixen la línia del teixit de malla que també s'incorpora per protegir les cames i per cobrir el cap. Es completa amb cinturó, borsa, manilles i coroneta de cuir, tot decorat amb tatxons de metall. A l'esquena porten un carcaix amb fletxes i un arc, arma identificativa dels Arquers. També, s'ha col·locat en la túnica la creu original de la comparsa, i unes barres diagonals en color roig.

Com un dels elements decoratius primordials trobem les barres de la Corona d'Aragó, senyera del rei Jaume I i element identificatiu de les seues tropes així com de les viles reials, com ho és Ontinyent.

D'aquesta forma simbòlica integren la idea de pertànyer als exèrcits de la Conquesta de València amb la bandera de la ciutat, i es destaca la identificació de la comparsa amb el nostre poble.

CONTRABANDISTAS

PRIMER TRO	Trini Micó Soriano
PRESIDÈNCIA	Rafael Olcina Gramage
SECRETARIA	Ana María Piera Olives
TRESORERIA	Rosa María Sarrió Aliño
REPRESENTANT	Teresa Silvestre Morales

ORDRE DE DESFILADA

Portaguí a cavall: Salvador Cháfer Reig

Esquadra "Bandoleres / La Fusta"

Cap d'esquadra: María Teresa Gandía Borredá

Esquadra "Contrabando" - Singulares

Cap d'esquadra: José Francisco Seguí Martínez

Banda del Real de Gandía

Interpreta: "Jéssica" de José Rafael Pascual Vilaplana,
"Victor, capità cristià 1983" de José Francisco Molina Pérez

Esquadra "Tempranillo"

Cap d'esquadra: Ana Micó Linares

Esquadra "Rondenyes"

Cap d'esquadra: Eva Cano Gabaldón

Esquadra "Bandidos / La Fusta"

Cap d'esquadra: Alberto Cambra Gandía

Societat musical Vila de Bocairent

Interpreta: "Ragón Falez" d'Emilio Cebrián Ruiz,
"Ignacio Contrabandista" de Miguel A. Sarrió Nadal

Esquadra "Tres esquadres / La Fusta"

Cap d'esquadra: Rafael Olcina Gramage

Esquadra "La Pólvora"

Cap d'esquadra: Rocío Guerola Lara

Esquadra "La Navaixa"

Cap d'esquadra: Teresa Micó Reig

Esquadra: "Calañé" - Primer Tro: Trini Micó Soriano - Concurs

Cap d'esquadra: Trini Micó Soriano

Agrupació Musical "La Banda" d'Alfarrasi

Interpreta: "Maitrini" de Saül Gómez i Soler
i "Campanera" de Genaro Monreal Lacosta

DADES D'INTERÉS

Fundada en 1861, el segon any de les nostres festes.

Prenen l'atuend típic de la Serranía de Ronda que feren famós els genets bandolers d'aquell indret. Els Contrabandistes milloraren molt i molt aquelles robes amb l'incorporació de primorosos bordats en fil d'or i lluentors, així com els "madronyos" de llana en la manta i en les polaines.

Es tracta d'una vestimenta realitzada en panilla o vellut negre i consta de marsellet ricament bordat en mànegues i espatlla, jupetí interior de color, saraguell perl genoll també bordat i amb randes. Canana a la cintura i polaines de cuir o botes; camisa blanca i llaç o corbata roja. Al muscle duen una manta xeresana i el mocador al cap que es cobreix amb la muntera.

Les dones duen una variació d'este vestit que consisteix en el marsellet, la falda pantaló i el barret de "Calañas" i des del 2015 el bordat de les dones és lliure.

El dissabte de festes, just abans de l'acte del Contrabando que protagonitzen amb els Mariners, ofereixen el "Ball dels Contrabandistes" en la plaça de la Concepció.

Enguany estrenen el pasdoble "Maitrini" compost per Saül Gómez i Soler. Està dedicat a la Primer Tro de 2023 Trini Micó Soriano pels seu marit i els seus fills.

MÚSIQUES PER ALS CONTRABANDISTAS

- "Els Contrabandistes"
(M.C. - 1988) J.M. Valls Satorres
- "Els de Sempre"
(Pd. - 1992) D.J. Ferrero Silvage
- "Sergio Seguí"
(Pd. - 1996) D.J. Ferrero Silvage
- "Ignacio Contrabandista"
(Pd. - 1998) M.A. Sarrió Nadal
- "Ambaixadora Contrabandista"
(M.C. - 1998) M.A. Sarrió Nadal
- "El Nostre Cabo"
(Pd. - 2001) M.A. Sarrió Nadal
- "Ana Piera"
(Pd. - 2002) E. Orquín Aleixandre
- "Carmen"
(Pd. - 2003) M.A. Sarrió Nadal
- "Encuentros"
(Pd. - 2004) J.R. Pascual Vilaplana
- "Alfredo Capità"
(M.C. - 2004) J.B. Santonja Espinós
- "Trabuc i Navaixa"
(Fanf. - 2004) J. M. Valls Satorres
- "Ball dels Contrabandistes"
(Fanf. - 2004) E. Orquín Aleixandre
- "Pepe Guerola"
(Pd. - 2005) J.B. Santonja Espinós
- "El Señorito Cojones"
(Pd. - 2007) J. B. Santonja Espinós
- "Concha Contrabandista"
(Pd. - 2008) M. A. Sarrió Nadal
- "Sergio Guerola"
(Pd. - 2010) M. Roig Vila
- "1861"
(Pd. - 2011) M.A. Sarrió Nadal
- "Teresa Silvestre"
(Pd. - 2013) M. Roig Vila
- "Bandolera"
(Pd. - 2015) M. Roig Vila
- "Rebemar"
(M.C. - 2016) D.J. Ferrero Silvage
- "Estefa"
(Pd. - 2016) D.J. Ferrero Silvage
- "Cap i Tro"
(Pd. - 2017) M. Roig Vila
- "Cármenes"
(MC - 2020) M.A. Sarrió Nadal
- "Maitrini"
(Pd - 2023) S. Gómez i Soler

FONTANOS

Comparsa Fontanos

PRIMER TRO	Alfredo Moscardó Salido
PRESIDÈNCIA	Javier Moscardó Salido
SECRETARIA	María José Garrido Ortiz
TRESORERIA	José Ignacio Torró García
REPRESENTANT	José Manuel Rosa Aceta

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions a cavall: José Manuel Rosa Aceta

Esquadra "Taories"

Caps d'esquadra: Aroa Soler Llopis

Esquadra "Enmig"

Cap d'esquadra: Ferran Revert Garrido

Esquadra "Gamba Salà" - Primer Tro: Alfredo Moscardó Salido - Concurs

Cap d'esquadra: Alfredo Moscardó Salido

Societat Musical de Benicolet

Interpreta: "Lacrima" de Saül Gómez i Soler

i "Antebellum" de Fco. Valor Llorens

MÚSIQUES PER ALS FONTANOS

- "Fontanos d'Ontinyent" (M.C. - 1999) E. Gironés Penadés
- "Fontanos" (M.P. - 1999) T. Navarro
- "Rafa Albert, Banderer'99" (M.C. - 1999) E. Terol
- "Grifons" (Fanf. - 1999) S. Gómez i Soler
- "Antebellum" (M.C. - 2011) F. Valor Llorens
- "Llinatge" (M.C. - 2017) F. Valor Llorens
- "Maras" (M.C. - 2017) S. Gómez i Soler
- "Callaris" (Fanf. - 2017) R. Penadés Silvestre
- "Kustaa el Fontano" (M.C. - 2019) F. Sanchis Gandia
- "Lacrima" (M.C. - 2023) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

La comparsa Fontanos nace oficialmente el año 1940. Antes hubo varios intentos de creación, que se vieron truncados al estallar la Guerra Civil.

Esta comparsa representa a los primeros pobladores cristianos de la ciudad, y debido a ello adoptan el nombre de Fontanos, basándose en la creencia que antiguamente Ontinyent se llamaba Fontinyent. A día de hoy es la única que ostenta el escudo del municipio en su traje. La primera indumentaria estaba inspirada en la época de la Reconquista. El traje de gala constaba de una bata blanca, con cenefas verdes alrededor, que ostentaba sobre el pecho la gloriosa Cruz Roja que presidía las luchas de los cristianos en sus cruzadas contra los hijos de Mahoma, llevaban capa azul como representación del agua que es el bien más puro, apreciado y abundante de estas tierras. Como armas una espada y la característica porra, maza de combate en sus luchas cuerpo a cuerpo contra las huestes de la Media Luna. Para cubrir la cabeza, usaban un casco redondo. Llevaban correaes cruzados en el pecho y sandalias marrones con calzas azules.

El segundo traje cambiaba la túnica blanca por una gris.

Este vestuario ha ido cambiando a lo largo de los años, diferentes tipos de cascos y armas han formado parte de su indumentaria, pero el traje de gala siempre ha sido fiel a los colores iniciales de la comparsa, el blanco y el azul, colores que identifican también a la patrona de la ciudad, la Purísima.

El traje de gala actual consiste en una túnica blanca y azul hasta las rodillas, con el escudo de la ciudad bordado sobre él. Sobre los hombros llevan una cota de malla que también cubre la cabeza, y encima de ella una corona metálica con el escudo de la Orden de Montesa. Esta misma cruz es la protagonista de la capa blanca que llevan a la espalda. El traje se completa con unas botas de cuero negro y un cinto con bolsa del mismo material, que combinan con detalles metálicos. El arma actual es una espada con motivos de la ciudad.

El segundo traje cambia la túnica blanca por otra verde, con el escudo de la ciudad en el pecho, y con una capa blanca sin escudo. Abandona el casco y mantiene las botas, el Cinturón con bolsa y la cota de malla.

Devotos de las tradiciones y costumbres de esta población, los Fontanos fueron portadores de la imagen de la Purísima en su centenario, devoción que continuó durante muchos años con la visita a nuestra patrona después de la Diana del sábado de fiestas, donde se le ofrecía una Salve. También fueron los primeros en participar en la ofrenda acompañados de los instrumentos más tradicionales, "dolçaina i tabalet".

Los boatos de sus capitanías y embajadas se han caracterizado siempre por la presencia de elementos característicos de esta ciudad a la que representan, fruto de esto es la colaboración de la comparsa en la recuperación del "Ball dels Cavallets" y posterior donación al pueblo en el año 1999 con motivo de la celebración de su tercera embajada.

Además, cuentan es su haber que fue la primera comparsa cristiana en atreverse a vestir un traje de singular en la entrada; y que lucharon por la incorporación de la mujer en la fiesta como miembro de pleno derecho.

En sus filas formó la primera escuadra de mujeres de las Fiestas de Moros y Cristianos de Ontinyent en el año 1989.

Actualmente, son un grupo de Festeros muy unido, que les une el amor por las fiestas y su comparsa, llevando con orgullo los colores y escudo de Ontinyent.

Este año estrenan la marcha "Lacrima" de Saül Gómez i Soler dedicada al Primer Tro 2023, Alfredo Moscardó Salido.

ALMOGÀVERS

PRIMER TRO	José Luis Sarrió Eulalia
PRESIDÈNCIA	Víctor Climent Ferri
SECRETARIA	José Vte. Nadal Navarro
TRESORERIA	Juan Vicent Ríos
REPRESENTANT	Juan Miguel Soriano Huertas

ORDRE DE DESFILADA

Portaguíó en carrossa

Natalia Calabuig Gramage

Esquadra "Tropel"

Cap d'esquadra: Manolo Penadés

Esquadra "Aguiluchos" - Singlars

Cap d'esquadra: Ricardo Úbeda

Unió Musical d'Albaida, l'Aranya

Interpreta: "Mai Sabel" de Francisco Valor Llorens
i "L'Ambaixador Cristià" de Rafael Mullor Grau

Esquadra "Pinzell"

Cap d'esquadra: Vicent Sanchis

Esquadra "La Foscor" - Primer Tro: José Luis Sarrió Eulalia - Concurs

Cap d'esquadra: José Luis Sarrió Eulalia

Banda Primitiva del Palomar

Interpreta: "Veu i Ensenya" de Saül Gómez i Soler
i "Templaris d'Albaida" de Vicent Pérez Esteban

DADES D'INTERÉS

Fundada en 1974, ix a festes per primera vegada en 1975. Prenen el seu nom dels antics almogàvers que batallaren al costat del Rei Conqueridor.

El disseny de la vestimenta és original de l'almogàver José M. Reig Valls i ha sofert molt poques modificacions que més bé caldria dir millores. Es constitueix d'una túnica de vellut roig amb mànegues curtes que es veu rematada amb terminacions en negre. Al pit duen una àguila amb les quatre barres de la corona d'Aragó, cinturó de cuir i capa negra de vellut amb galó d'or i folrada en blanc, botes, braçalets en cuir i casc amb plomes.

El segon vestit es va canviar en 1985 substituint-se per un disseny del també almogàver Jordi Arrué tot respectant els colors beix i marró i incorporant la flor de llis i la capa.

La banda de Palomar acompanya els Almogàvers des de la seua fundació en 1974.

MÚSIQUES PER ALS ALMOGÀVERS

- "Desperta Ferro!"
(M.C. - 1986-2012) J.M. Valls Satorres
- "Fanfària"
(Fanf. - 1994) J. Barberà Fontana
- "Victoriosos tornen ells"
(Cant Coral - 1994) A. Sanchis Mompó
- "Athenais"
(M.C. - 2000) S. Gómez i Soler
- "Adalid"
(Fanf. - 2000) S. Gómez i Soler
- "La Pera"
(M.C. - 2001) S. Gómez i Soler
- "Adéu!"
(M.C. - 2006) F.J. Sánchez Roca
- "Al nostre fill"
(M.C. - 2010) A. Sanchis Mompó
- "Víctor Banderer"
(M.C. - 2012) de D. Castelló Silvestre
- "Veu i Ensenya"
(M.C. - 2012) de S. Gómez i Soler
- "Almogatén"
(Ball - 2012) de J. Sempere Azorín
- "Vanesa"
(M.C. - 2012) V. Sanchis Moreno
- "Xema Almogàver"
(M.C. - 2015) R. Mullor Grau
- "Gandia i Tropel"
(M.C. - 2015) G. Estévez i Abad
- "Preludi Almogàver"
(M.C. - 2018) B. Adam Ferrero
- "El Cant dels Almogàvers"
(Cant Coral - 2018) B. Adam Ferrero
- "Cor i Llança"
(Pd. - 2018) F. Valors Llorens
- "Baixant al Crist"
(M.P. - 2018) J. J. Barberà Fontana
- "Filla del Ferro"
(M.C. - 2019) F. Sanchis Gandia
- "Ferrer i Fester"
(M.C. - 2020) B. Sanz Díaz

ASTURS

PRIMER TRO	Xavier Bas Muñoz
PRESIDÈNCIA	Xavier Bas Muñoz
SECRETARIA	Francisco Muñoz Galbis
TRESORERIA	Vicent Gironés Cerdà
REPRESENTANT	Joan Martínez Silvestre

ORDRE DE DESFILADA

Portaguí en carrossa: José Vicente Aliaga Tormo

Esquadra "Malasombra / Ja hem anat"

Caps d'esquadra: Gabriel Ferre i Javier Ferrero

Esquadra "Ja hem anat"

Cap d'esquadra: Sergio Gil i Valentín Pérez

Esquadra "Malasturs" - Primer Tro: Xavi Bas Muñoz - Concurs

Caps d'esquadra: Joan Martínez Silvestre

Unió Musical d'Aielo de Malferit

Interpreta: "Frare i Fester" de Carlos Ferri Reig

i "Cándido, Capità Cristià" de Daniel J. Ferrero Silvae

Esquadra "Aldea Gala / De tot un poc / La Gaita"

Caps d'esquadra: Joan Martí Gandia i Fabián Mollà Gandia

DADES D'INTERÉS

Naix en 1983, participant en la Ofrena de flors a la Puríssima d'aquell any com a primer acte oficial, el que la converteix en la comparsa més jove de les festes. Formada a partir de la marxa de la Penya El Trabuc de la comparsa de Chanos, intentaren ressuscitar l'antiga comparsa dels Xurros. La Junta de Festes va desestimar la petició al·legant que no entrava dins del context històric de la festa.

Prengheren el nom d'Asturs en referència explícita a eixe poble del nord de la península Ibèrica i en especial per la figura de D. Pelayo i la batalla de Covadonga.

El disseny original de la vestimenta de gala fou de Flor Azorín, la qual va patir 2 modificacions posteriors, els anys 2001 allargant la dalmàtica i el 2012 canviant el casc per una boina negra amb l'escut bordat.

Finalment, l'any 2022 s'aprova la nova vestimenta de gala mantenint l'essència de l'anterior però buscant un aire més guerrer, dissenyada esta vegada per Joan Vicent Martínez i Ballester (cronista oficial de la comparsa i reconegut dissenyador ontinyentí). Aquesta consta de malles negres, dalmàtica negra baix i peto blanc dalt, amb els castellets característics de la comparsa en falda i mànegues i rematats amb detalls daurats. Al pit apareix bordada la creu d'Astúries, i també duu bordats als muscles semblants a un cademat. Finalment porten escut troquel·lat amb la creu d'Astúries a l'esquena, com a arma una dextra i també punys, botes, bossa i cinturó de cuir negre.

La segona vestimenta és de color beix i negre el fons de la caputxa. Manté les mateixes botes, cinturó i bossa que la vestimenta de gala. En 2022 també s'ha canviat la creu que portaven al pit per la creu d'Astúries, en consonància amb la nova vestimenta de gala.

MÚSIQUES PER ALS ASTURS

- "Dama Astur"

(M.C. - 1991) M.A. Sarrió Nadal

- "Astures d'Ontinyent"

(M.C. - 1995) M.A. Sarrió Nadal

- "Covadonga"

(Fanf. - 1995) E. Orquín Aleixandre

- "Veyos Astures"

(Fanf. - 2001) E. Orquín Aleixandre

- "José"

(Pd. - 2004) M.A. Sarrió Nadal"

- "Cándido, Capità Cristià"

(M.C. - 2007) D.J. Ferrero Silvae

- "Atac Astur"

(Fanf. - 2013) Raval Jussà

- "Gran Astur"

(M.C. - 2013) L. Belda Cerdà

- "Nuberus"

(M.C. - 2013) F. Sanchis Gandia

- "El Guardià"

(M.C. - 2013) S. Gómez i Soler

- "Frare i fester"

(M.C. - 2015) C. Ferri Reig

- "Arturo"

(Pd. - 2017) F. Martínez i Silvestre

- "Creu i victòria"

(M.C. - 2019) C. Ferri Reig

- "Avant Asturs, Avant"

(Pd. - 2019) M.A. Sarrió Nadal

- "Gil García de León"

(M.C. - 2023) J. Conejero - D. Gil

Facebook: @astursontinyent

Twitter: @AstursOntinyent

Instagram: @astursontinyent

LLAURADORS

PRIMER TRO	Rafel Sanchis i Ferri
PRESIDÈNCIA	Hèctor José Moral Ruiz
SECRETARIA	Salvador Sanchis Ferri
TRESORERIA	Maria Eva Borredà Gil
REPRESENTANT	Cecilia Calabuig González

ORDRE DE DESFILADA

Portagüió en carrossa

Núria i Jordi Cañete Revert

Esquadra "El Silencio / El Rotovato"

Cap d'esquadra: Francisco Gimeno Martínez

Esquadra "Sant Blai /

El Carro pel Pedregal"

Cap d'esquadra: Fernando Albert Silvestre

Banda Societat Musical Beniatjarens

Interpreta: "Chenco Pla" de Daniel Juan Ferrero Silvage i "De la Foia al Maset" de Miguel Àngel Sarrió Nadal

Esquadra "Figues de Pala"

Cap d'esquadra: Nicolau Calabuig i Serna

Esquadra "Mel de Romer /

Maite n'him prou"

Cap d'esquadra: Belén Torró Mollà

Esquadra "L'Alfàbega"

Caps d'esquadra: Pilar Andrés Vecina i Reis Alborch Pastor

Esquadra "Cague'n 10" - Singlars

Cap d'esquadra: Tino López Cardós

Banda Instructiva Musical d'Alfarrasí

Interpreta: "Xamarcai" de Francisco Valor Llorens i "El Barranc del Sinc" de Rafael Mullor Grau

Esquadra "Maite n'him Prou"

Cap d'esquadra: José Vicente Conca Coll

Esquadra "El Carro pel Pedregal"

Cap d'esquadra: José Galiana Gramage

Esquadra "Menja Meló / L'Alfàbega"

Cap d'esquadra: Vicent Soler Soriano

Esquadra "Al Camp Anar" - Primer Tro:

Rafel Sanchis i Ferri - Concurs

Cap d'esquadra: Rafel Sanchis i Ferri

Banda GMA Grup Musical Albaida

Interpreta: "Rafel" de Salva Sanchis Soler i "Llauradors d'Al Camp Anar" de Juan Daniel Jover Piqueres

Esquadra "Forca i Falç / L'Alfàbega"

Cap d'esquadra: Salva Sanchis Soler

DADES D'INTERÉS

Ix a festes per primera vegada en 1883.

La indumentària, tant de gala com de diari, té molta relació amb les vestimentes populars que es llueïen pels camps i ciutats del nostre país als segles XVIII i XIX. De fet, el vestit de gala consta de jupetí de panilla o vellut negre brodat i pantaló també de vellut negre, faixa roja, calces, lligacames roges, manta al muscle i mocador al coll. Calcen espadnyes de careta i duen brusó. En la roba de diari el jupetí o xaleco és estampat i el saraguèll prisat substitueix el pantaló negre.

Esta comparsa l'any 1991 va recuperar el Ball dels Llauradors que, amb els de les altres comparses, recorria els carrers del poble des de finals del s. XIX fins la guerra d'Espanya. Des de 2008 el Ball dels Llauradors és dansat pels carrers d'Ontinyent en la nit del divendres anterior a la Setmana Gran.

És tradicional també, des de la seua recuperació l'any 1990, el repartiment de versets la Nit de l'Alardo on es nomenen els components de la comparsa i que signa la Granota del Pou del Canyís. Des de 2022 els escriu conjuntament amb La Granoteta del Pou de l'Olleta.

Enguany estrenen la marxa "Rafel" dedicada al Primer Tro de 2023, Rafel Sanchis i Ferri, opera prima i obsequi del seu nebot, fillol i Llaurador Salva Sanchis Soler.

MÚSIQUES PER ALS LLAURADORS

- "Chenco Pla"
(M.C. - 1990) D.J. Ferrero Silvage
- "El Regall"
(M.C. - 1990) E. Gironés Penadés
- "Mingo"
(Pd. - 1990) M. Gandia Conejero
- "Molí de Lluna"
(M.C. - 2002) S. Gómez i Soler
- "De la Foia al Maset"
(M.C. - 2005) M.A. Sarrió Nadal
- "A la Casa Calvo"
(M.C. - 2008) F. Valor Llorens
- "Al Camp Anar"
(M.C. - 2008) J. Sanjuán
- "Emiliat"
(Pd. - 2008) D. J. Ferrero Silvage
- "De Careta i Talonera"
(M.C. - 2009) C. Roig Espí
- "Cubelles"
(M.C. - 2011) J. Ferrero Forcada
- "Diània"
(M.C. - 2014) S. Gómez Soler
- "Llauradors 1883"
(P.D. - 2014) V. Cerdà Peris
- "Gea"
(M.P. - 2014) F. Sanchis Gandia
- "Bancal del Cel"
(M.C. - 2014) D. Castelló Silvestre
- "L'Alfàbega"
(PD. - 2016) J. Ferrero Forcada
- "Llauradors d'Al Camp Anar"
(M.C. - 2017) J. D. Jover Piqueres
- "Al Carro i als Llauradors"
(M.C. - 2019) J. Ferrero Forcada
- "A la terra"
(R.M. - 2022) V. Bernabeu Iniesta
- "Masovera"
(P.M. - 2020) M. Roig Vila
- "Saó"
(M.C. - 2022) C. Roig Espí
- "Forca"
(Ballet - 2022) G. Estévez Abad
- "Al caure el sol"
(M.P. - 2022) L. Belda Cerdá
- "Rafel"
(M.C. - 2023) S. Sanchis Soler

CRUZADOS

AMBAIXADOR CRISTIÀ	Vicente Bordera Gironés
BANDERER CRISTIÀ	Nacho Pastor Vila
PRIMER TRO	Miguel Llin García
PRESIDÈNCIA	Javier Peiró González
SECRETARIA	Alejandro Borrell Bas
TRESORERIA	Francisco L. Gil Conejero
REPRESENTANT	Maribel Jiménez Gandía

AMBAIXADA CRISTIANA

DADES D'INTERÉS

Los actuales Cruzados aparecen en 1973, siendo su núcleo fundacional la "Peña el Ancla" de la Comparsa de Marineros. En un principio trataron de ser admitidos en la fiesta con el nombre de "Mosqueteros" pero no fue aceptado. Es de las pocas comparsas que conserva su traje fundacional, que fue diseñado por Miguel Lapiderra, por aquel entonces miembro de la comparsa y estudiante de Bellas Artes. Destaca la sencillez y la austeridad con dos tonalidades dominantes: blanco y rojo. Como distintivo presenta una única cruz en el pecho y el escudo de armas del linaje de cada cruzado bordado en la capa.

A las puertas de su 50 aniversario la comparsa cruzados la forman 73 niños no mayores de 13 años, principalmente hijos, sobrinos y nietos de los actuales Cruzados, y por 81 componentes mayores de edad que forman en cinco escuadras: Las escuadras "Som Els Que Som" y la "Peña el Mig", son las que están formadas principalmente por fundadores y componentes anexados a la comparsa desde los primeros años de existencia de los Cruzados. La escuadra "Templados", que forma desde 2011 en la comparsa y es a la que pertenece el Portaguión de 2022. La escuadra "Penya La Paella" que desde 2004 forma de pleno derecho y este año viste en la entrada con traje de singular pertenencia de "El Molinar" (Alcoy), y por último la "Penya la Podà", la que por turno rotativo es la escuadra oficial y "Primer Tro de 2020-22" en la festera Assumpta Gil Conejero, a quien fue dedicada la marcha cristiana "Assumpta" en el ciclo de conciertos del "Mig any" de 2020 y que por primera vez, dos años y medio después, suena en el desfile de la entrada interpretada por la Banda Artístico Cultural de Montaverner, banda oficial de los Cruzados desde 1988.

MÚSIQUES PER ALS CRUZADOS

- "Marxa dels Creuats"
(M.C. - 1989) J.M. Valls Satorres
- "El Cruzàrabe"
(Pd. - 1989) J.M. Valls Satorres
- "25 anys"
(M.C. - 1997) J.M. Valls Satorres
- "Creu d'Arzuf"
(M.C. - 2003) J.R. Pascual Vilaplana
- "Odràcir"
(M.C. - 2011) J.R. Pascual Vilaplana
- "Akitania"
(M.C. - 2015) S. Gómez i Soler
- "La Llegenda d'En Ragra"
(M.C. - 2018) J.B. Santonja Espinós
- "Aegidius"
(M.C. - 2019) F. Nadal Canales
- "Assumpta"
(M.C. - 2020) F. Nadal Canales
- "Mare i Fill"
(Pd - 2023) I. Ferrero Gandía
- "L'Ordre de l'Aliança"
(M.C - 2023) V. Pérez Esteban
- "Hierusalem"
(Ballet - 2023) E. Orquín Aleixandre

CONQUISTA Y DEFENSA DE UN SUEÑO

PRESENTACIÓN

A través de esta interpretación, que se fundamenta en un relato cronológico, desarrollamos la Primera Cruzada, focalizando en dos de sus principales protagonistas:

Raimundo de Tolosa (EMBAJADOR), por su gran talla, liderazgo y vinculación con los territorios hispánicos, haciendo patente, de este modo, la participación hispana en la gesta. Godofredo de Bouillón (ABANDERADO), noble de marcado protagonismo que, ante la renuncia de Raimundo al trono de Jerusalén, se convirtió en el primer defensor de la ciudad. Cabalgando a través del tiempo y del espacio, nos sumergiremos en varios episodios, que se corresponden con los principales sucesos acaecidos en los escenarios clave (Constantinopla-Antioquía-Jerusalén), impregnados del aromático exotismo del desierto, del ascetismo de las reliquias y de la humanidad más cruda, plasmada en la violencia, la ambición y el exceso.

Nuestro relato llega a su fin con el nacimiento de la Orden del Temple y el sueño quimérico de la defensa de la Ciudad Santa.

EPISODIO 1. ¡DIOS LO QUIERE! ¡EN MARCHA! - BLOQUE 1

Representamos la marcha de los cruzados a través de Europa en dirección Constantinopla por tierra y por mar desde los principales puertos del Reino de Italia.

1. Banderín de la comparsa acompañado de la heráldica de la embajada y con la del 50 aniversario de la comparsa que se celebra este año. Carla Descals Reig es la encargada de custodiarlos.
2. Batallón de 5 caballeros cruzados montando a caballo.
3. Cabo batidor - Joan Matarredona.
4. Escuadra especial "50 aniversario" formada por componentes e invitados de la peña "La Paella". Vestimenta con la túnica del traje de gala actual con una capa y barbuquejo en gris y con un turbante en crudo que recuerda a los descendientes cruzados que convivieron en San Juan de Acre, ciudad situada entre Damasco y Jerusalén entre los siglos XI y XII. Cabo de escuadra: Ricardo Montés Oviedo.
5. Escuadra de gala con el traje oficial de la comparsa, formada por la peña "La Paella". Es la escuadra de concurso y la encabeza Miguel Revert Ferrero.
6. Banda "Agrupació Musical d'Ontinyent". Interpreta: "Templaris d'Albaida" (Vicent Pérez Esteban, 2005) y "Azcona" (Juan Antonio García Gallardo, 2018).
7. Barco con caballeros cruzados ataviados de armas entre los que se encontraban dos importantes nobles de la época, Bohemundo de Tarento y Hugo de Vermandois.

EPISODIO 2. AL ENCUENTRO DEL EMPERADOR: CONSTANTINOPLA, PUERTA ENTRE DOS MUNDOS. - BLOQUE 2

Las expediciones convergieron en Constantinopla, cuyo emperador, Alejo I Comneno, concedió a los cruzados permiso para atravesar territorio bizantino camino de las tierras sarracenas del Sultanato del Rum. Esta autorización se produjo a cambio de vasallaje y del compromiso de los cruzados de entregarle toda tierra arrebatada a los infieles.

1. El encuentro en Constantinopla es representado con el exótico boato oriental que caracterizaba a la corte bizantina. Coreografía de Sport y Dansa, con Santa Sofía al fondo. Vestimenta típica de la corte del Imperio Bizantino con vestidos muy coloridos y haciendo sonar unos crótalos.
2. "Musics del Raval,dolçaines ,metalls i percusió" interpretará la pieza "Hierusalem", creada para la ocasión por el compositor Quique Orquin. Tiene una estructura de canto bizantino ortodoxo sólo instrumental.
3. Lámparas de forma circular de varios niveles en metal y algodón y un medallón tejido, similar a un tapiz, que lleva una escritura islámica antigua en colores negro y oro.

Todas las piezas portadas por árabes gasanies que convivían dentro del imperio Bizantino a cambio de trabajo.

A su llegada a Constantinopla fueron recibidos en Haghia Sophia (Santa Sofía). En aquella época catedral ortodoxa, pero que anteriormente, su construcción originaria había sido una basílica cristiana. Después de la invasión del imperio otomano fue convertida a mezquita musulmana hasta la actualidad. Dentro de Santa Sofía, sus enormes lámparas y medallones que cuelgan en el segundo nivel de la construcción forman parte de sus elementos decorativos más representativos.

EPISODIO 3. EN TIERRA HOSTIL - BLOQUE 3

El camino hacia Jerusalén, largo y difícil estuvo jalonado de varios encuentros de armas contra las fuerzas Selyúcidas. Plasmamos el avance cruzado por tierras sarracenas, atravesando el árido desierto con unas tropas que se mimetizan con su entorno.

1. Escuadra de traje especial formada por la peña "El Mig". Vestimenta que imita a los Sipahis Otomanos, pero con telas mucho más ligeras para una dura travesía a pie sobre un terreno árido y polvoriento. Está compuesto por una túnica en

blanco y negro, con chaleco y un sudario en negro. Sus puntiagudas y largas lanzas les permitía ser la primera línea de ataque. Cabo de escuadra: Rafael Montés Tortosa.

2. Banda "Sociedad Musical Banyeres de Mariola". Interpreta: "Aegidius" (Francesc Nadal Canales, 2019), "Creu d'Arzuf" (José Rafael Pascual Vilaplana, 2003) y "Mai-Sabel" (Francisco Valor Llorens, 2010).

3. Las dunas del desierto se ven a lo lejos justo a la caída del sol. Las diferentes tonalidades de colores del paisaje dan paso a un nuevo capítulo en esta marcha.

La influencia islámica y de Asia Menor les sirvió para mimetizarse con el ejército Selyucida que reinaba tras Constantinopla, camino de Tierra Santa.

EPISODIO 4. ANTIOQUIA. - BLOQUE 4

Tras el inicial éxito cruzado que permitió tomar la ciudad, pronto fueron sitiados por tropas de refuerzo selyúcidas, lideradas por el general Kerbogha. Asediados, desesperados y con escasas posibilidades, la moral cristiana se elevó con el milagroso descubrimiento de la Santa Lanza, realizado por Pedro Bartolomé. La reliquia fue ofrecida a Raimundo, siendo clave en la reacción cruzada y en la postrera derrota islámica. En la victoria jugaron un papel destacado las huestes hispanas, según las crónicas de Alfonso X.

Mostramos en avance a las altivas tropas cruzadas, símbolo de la toma de la ciudad.

La desesperación al verse rodeados torna en esperanza, con el hallazgo de la Santa Lanza. El protagonismo hispánico en la victoria final queda representado con las tropas en marcha con sus pendones al viento.

Una vez atravesada la puerta entre Europa y Oriente, las expediciones se adentran ya en Antioquia y las áridas tierras del desierto.

1. Cabo batidor Ignacio Jordá Garrigós.

2. Escuadra de traje especial formada por los componentes de la peña "Som els que som". Se abren paso a través del desierto con sus turbantes oscuros y sus largas capas que los protegen de los bruscos cambios de temperatura entre el día y la noche. Túnica larga en blanco con detalle bordados y protecciones de metal. Cabos de escuadra: José H. Descals Llopis y Antonio Soler Llin.

Esta parte del ejército estaba formada por la Guardia Varega, soldados de la guardia personal del emperador Alejo I Comneno. Empuñan afiladas espadas de casi un metro de acero de Damasco.

3. Banda "Sinfónica d'Ontinyent" ("Tot per la música"). Interpreta: "Apóstol Poeta R.Duyos" (José María Ferrero Pastor, 1978) y "Creu Daurà" (Francisco Valor Llorens, 2002).

4. Pendones que representan las heráldicas de los diez apellidos de los versos de Cervino.

5. Ballet de "Opera" representando la coreografía de la "Santa Lanza".

Crucial para el desenlace de la campaña militar, que lleno de moral y fuerzas a las tropas lideradas por Raimundo y Godofredo.

EPISODIO 5. IERUSALEM DEFENDENDA EST (JERUSALÉN DEBE SER DEFENDIDA) - BLOQUE 5

Se organiza la defensa de Jerusalén, los nueve primeros caballeros templarios, encabezados por Hugo Payns, juraron proteger la ciudad santa ante el rey Balduino II, que les concedió la mezquita de Al-qasa, construida sobre los restos del Templo de Salomón.

La escena se sitúa frente a uno de los muros de la ciudad, con el juramento de los primeros caballeros y con referencias a las sagradas reliquias: el Arca de la Alianza y de Veracruz (Lignum crucis). La puesta en escena gira en torno al protagonismo de las máquinas de asedio de las tropas genovesas.

1. Catapulta de asalto disparando a discreción.

2. Escuadra con traje especial formada por la peña "La Podà". Una vestimenta guerrera con túnica roja y blanca con protecciones de metal en oro viejo y plata. En la cabeza una tiara con dos puntas de lanza que cuelgan recuerda la reliquia sagrada. Cabos de escuadra: Genoveva Soler González y Mariate Micó Piquer.

3. Banda oficial de la comparsa "Artístico Cultural de Montaverner". Interpreta: "Assumpta" (Francesc Nadal Canales, 2020), y "Akitania" (Saül Gómez i Soler, 2015).

4. Una vez atravesados los muros de la ciudad los niños celebran con alegría y júbilo, repartiendo obsequios a todos los habitantes.

5. Martina y Álvaro hijos del embajador y abanderado. La futura descendencia de la nueva orden creada llamada "La orden de la Alianza"

Con sus lanzas y las catapultas, se adentraron en la ciudad derribando sus muros. Un momento clave en la victoria de la última batalla y recuperación de las reliquias.

EPISODIO 6. EL CIELO ANTE NUESTROS OJOS - BLOQUE 6

Las tropas de Raimundo y Godofredo avanzaron hacia Jerusalén: a lo largo del verano de 1099 la ciudad fue asediada, tomada y saqueada tras derrotar la defensa fatimi.

La entrada gloriosa de los líderes cruzados (Embajador y Abanderado) celebrando la victoria en las calles de Jerusalén.

1. El ballet de Masters interpreta con su coreografía "El Arca del Alianza", la victoria y recuperación de la reliquia entorno al Templo de Salomón y la Cúpula de la Roca. Acompaña Batukem Tukada.

3. Escolta formada por las peñas "Los Templados" y "Garbell" con el Primer Tró: Miguel Llin García.

4. **EMBAJADOR: VICENTE BORDERA GIRONES Y ABANDERADO: NACHO PASTOR VILA.**

5. Banda Primitiva d'Albaida "El Gamell". Interpreta: "L'Ordre de l'Aliança" (Vicent Pérez Esteban, 2023).

MOROS Y CRISTIANOS

Entrada
Mora

25.08.2023

ONTINYENT

FESTES D'INTERÉS
TURÍSTIC NACIONAL

X 3 2 5
2013

kapitalia.net
inmobiliaria

kapitalia.net

inmobiliaria

*¡Vendemos tu
casa en 60 días!*

ORDRE ENTRADA **MORA**

1

Mossàrabs

Capitania Mora

Abencerrajes

7

2

Taifas

Kábilas

8

3

Moros Berberiscos

Moros Espanyols

9

4

Moros Marinos

Saudites

10

5

Chanos

Mudéjares

11

6

Omeyas

Benimerins

Ambaixada Mora

12

Organitza:

Col·labora:

MOSSÀRABS

CAPITÀ MORO	Vicent Martí Donat
PRIMER TRO	Sergio Alcaraz Reig
PRESIDÈNCIA	Joaquín Gil Bayo
SECRETARIA	Jordi Gil Gironés
TRESORERIA	Alberto Genovés Arques
REPRESENTANT	María del Carmen Campos Gómez

CAPITANIA M O R O R A

Capitania
Mossàrabs 2023

DADES D'INTERÉS

Comparsa fundada l'any 1948 per un grup d'amics provinents majoritàriament del món fester. Amb el pas dels anys s'ha convertit en la comparsa més nombrosa de les nostres Festes. D'ella han eixit festers per formar altres comparses com ara els Saudites o Arquers.

El vestit de gala de la comparsa està format per un fes roig amb turbant blanc d'estil venecià i una bata blanca fins a meitat cama que es cobreix amb un jupetí blau amb ribets grocs, adornat amb dues llunes daurades davant i una darrere. Complementen la indumentària una faixa blava amb ratlles roges i grogues amb dos serrells trenats que pengen d'ambdues cames i una capa ratllada blanca i marró amb caputxa. El vestit s'adorna amb collar i braçalets metàl·lics daurats, sarró de cuir i una espingarda de fusta i metall al muscle. El calçat són unes sabates blaves amb l'empenya groga adornada i uns calcetins alts blancs.

La segona indumentària consta de gel-laba blanca amb franges verticals en marró amb caputxa, un fes roig, sarró de cuir, babutxes blanques de punta açada i calcetins alts blancs.

MÚSIQUES PER ALS MOSSÀRABS

- "Mozàrabe Revert" (M.M. - 1951) J.M. Ferrero Pastor
- "Reige" (M.M. - 1956) J.M. Ferrero Pastor
- "Mozàrabs 1960" (M.M. - 1960) J.M. Ferrero Pastor
- "Quinze Moros" (M.M. - 1988) D.J. Ferrero Silvage
- "El Cruzàrabe" (Pd. - 1989) J.M. Valls Satorres
- "Jorsa" (M.M. - 1991) M.A. Sarrió Nadal
- "Els Mossàrabs" (M.M. - 1997) F. Cerdà Albiñana
- "Saqqarah" (M.M. - 1997) D.J. Ferrero Silvage
- "Mozarabía" (Fanf. - 1997) J.M. Valls Satorres
- "La Danza del Fuego" (Ballet - 1997) C. Ferri Reig
- "Bisbe Mossàrab" (Pd. - 1998) M.A. Sarrió Nadal
- "Atarfe" (M.M. - 2003) M.A. Sarrió Nadal
- "Dimni" (Ballet - 2003) S. Gómez i Soler
- "Als Xeus" (M.M. - 2007) J. Ferrero - C. Fernández
- "Youssef" (M.M. - 2007) J. Barberà i Fontana
- "Alderaban" (Ballet - 2009) S. Gómez i Soler
- "Iel-Ias" (M.M. - 2009) S. Gómez i Soler
- "Shukran" (M.M. - 2011) S. Gómez i Soler
- "Manela" (M.M. - 2012) D. Castelló Silvestre
- "Sable i Trabuc" (M.M. - 2013) V.G. Casanova Martínez
- "Ses Bayrak" (M.M. - 2015) E. Alborch Tarrasó
- "Alonso, mestre filaner" (M.M. 2015) F. Sanchis Gandia
- "Padmin" (Ballet 2015) S. Gómez i Soler
- "Angius" (Ballet 2015) S. Gómez i Soler
- "Almurabae" (M.M. - 2018) S. Gómez i Soler
- "Yehudai" (M.M. - 2019) S. Gómez i Soler
- "Al-Musta'rib" (M.M. - 2019) R. Penadés Silvestre
- "Nasrani" (M.P. - 2019) X. Gandia Navarro
- "Laura Mossàrab" (M.M. - 2021) E. Rodríguez-Llorens
- "De les Eres" (Pd. - 2023) X. Gandia Navarro
- "Dhimma" (M.M. - 2023) S. Gómez i Soler
- "It'Ram" (Pd. - 2023) S. Gómez i Soler
- "Llum Mossàrab" (M.M. - 2023) S. Gómez i Soler
- "Manyà, Pit'o i Mossàrab" (Pd. - 2023) C. Ferri Reig
- "Muwallad" (Fanfària - 2023) S. Gómez i Soler

Facebook: @mossarabsontinyent
Twitter: @mossarabs1948
Instagram: @mossarabsontinyent

OMAR BEN HAFSÚN: L'ÈXODE DE FOC

INTRODUCCIÓ

Comta una llegenda que en la regió muntanyenca de Ronda va trobar recer un guerriller andalusí que ordia els secrets d'una rebel·lió contra l'Emirat de Còrdova. Comptava amb la simpatia i suport de molts que també volien escapar del domini musulmà. Ell era Omar Ben Hafsún.

Amb el temps, es va adonar que el seu lideratge havia de ser sostingut per una llei que establira mandats i favors, com qualsevol altre aristòcrata, per a presentar-se i exigir respecte allí on fora.

Acèrrim defensor de la Dhimma, el pacte que protegia els cristians que vivien sota el govern musulmà, va decidir fer d'ella la seua bandera, convertint-lo en un mossàrab de convicció per a exemple del seu poble.

Tenia en el seu poder un dels tresors més cobejats: la llum mossàrab, la flama sagrada que domina el foc amb que es va forjar l'or dels metalls que llueixen els mossàrabs.

Creuant la península de sud a nord amb la intenció de trobar un lloc on viure segur, era seguit per famílies i grups de totes les condicions, races i creences.

Fins que una nit, algú li va parlar d'una preciosa vila prop de Mare Nostrum, de rics cultius i precioses dames, generosa en aigua i gent de be... una vila anomenada Untinyan.

BANDERI DE LA COMPARSA: Portat per Daniel González Campos al lloc d'un dromedari.

BLOC 1 - ARCS I LLANCES

Omar Ben Hafsún era victorejat per on passava, amb un exèrcit encapçalat per arquers i llancers que asseguraven el camí als qui li acompanyaven.

A peu i a cavall, els joves més decidits formaven un esquadró anunciant la imminent arribada d'una caravana.

En jornades de descans, trobaven a la caça d'animals per a alimentar a tots els homes, dones, xiquetes i xiquets que conformaven l'expedició.

Portaven amb si un regal que els van fer en Casillas de Berlanga, un poble del nord on van ser ben acollits. Abanderaven el seu pas amb una preciosa pintura que representava la seua forma de vida: la caça, i que llueixen en pendons i estendards amb orgull.

Els genets són components de les esquadres "Fariq i "Jabals", així com altres dels components més joves de la comparsa.

Un grup de xiquets reparteix el guió de la capitania amb il·lustracions fetes per Yolanda Terol.

Tot seguit, quatre dones porten en quatre estendards les pintures que es poden trobar en l'ermita mossàrab de San Baude-lio, en Casillas de Berlanga.

Els arquers i llancers a peu estan representants per les esquadres "Faisar", amb Julia Rius Calabuig com a cap d'esquadra i "Habibi" amb Ana Sanchis Vidal al capdavant.

L'Unió Musical Belgidense. Interpreta "El moro del sinc" de Rafael Giner Estruch i "Jamalajam" de Jose Ferrándiz Fernández

BLOC 2 - TERRES AFRICANES

Màlaga era la terra que va veure nàixer a Omar Ben Hafsún, on va créixer i es va convertir en un rebel. Allí va reunir els seus primers adeptes, altres homes que, com ell, no aprovaven les accions del govern. Empentat per la defensa dels seus ideals, es va veure obligat a fugir al nord d'Àfrica, on va conèixer a gents d'altres races i creences.

Allí va quedar fascinat de la riquesa cultural, de la fauna i la naturalesa intrínseca de tan exòtiques terres. Va compartir taula i recer amb gent del poble pla i la noblesa. El seu carisma no tenia condició, només una exuberant humanitat.

Però Omar Ben Hafsún volia tornar a la península per a establir-se, iniciant d'aquesta manera un èxode alimentat per la necessitat de tribus i poblats que no trobaven un lloc on sentir-se segurs i fora de perill, gents que viatjaven de nit a la llum de les torxes.

Així va ser com alguns d'ells van decidir seguir-lo per a donar suport a la seua causa i conèixer noves terres.

Aquella caravana es va conèixer com "L'èxode de foc".

Representant als poblats africans, arriba en primer lloc l'esquadra "Arbellar", amb Isabel Úbeda Soler com cap d'esquadra. Tot seguit el ballet Opera representa el ballet "Djolé", evocant la rica cultura africana al ritme de Siyahamba-Djolé, un arranjament interpretat per Baketa&Raval Jussà d'Albaida.

Emulant les tribus més nobles del poble africà, estan l'esquadra "Sefardins", cap d'esquadra Javi Mira Ferri i l'esquadra "Caftan", cap d'esquadra Maria LLinares Cambra.

Interpreten per a ells la Societat Ateneu Musical Cocentina la marxa "Yehudai" de Saül Gómez i Soler i "Aligeabá spyros" de Vicent Coletó.

BLOC 3 - TE, LLEGENDES I REBELIONS

Accollia al seu costat sense condició a totes les persones que acudien buscant l'empara d'un líder i d'un poblat. La seua bondat i el seu brillant judici estratege era tal que va ser argument de llegendes i cançons, tema de conversa entre els vells savis que freqüentaven tereries i tavernes. Omar Ben Hafsún va començar a ser un mite.

Quan va tornar a la península, a terra mare, els nobles i mandataris de l'Emirat de Còrdova el menyspreaven malgrat la fama imparable que guanyaven per dies les hosts d'Omar Ben Hafsún. Hi havia regirades d'extrema violència i no volia allò per a les dones i els xiquets que viatjaven sota el seu favor, famílies d'artesans, mercaders i músics.

Aquell lloc no era segur i sabia que, en les terres del nord, els assots de l'emirat eren només la trama d'històries d'altres territoris llunyans que molt pocs deien conèixer i ningú haver visitat.

Encarnant als mercaders i en primer lloc en este bloc, desfila l'esquadra "Borsalinos" amb el cap d'esquadra Rafael Revert Sanz.

La teteria del relat és l'element central de esta part del boato. Els majors de la comparsa faran honor al que van a representar: els savis. Per a ells s'han cuidat tots els detalls a fi de que facen l'Entrada que mereixen: degudament abillats, descansats i ben visibles, perquè son el nostre orgull.

Les dones i xiquets als que es fa menció estan encarnats pel grup que repartirà un obsequi al públic.

En quant als músics i artesans, caps de les famílies que conformen el sector més pacífic de l'expedició, els trobarem en la pell dels components de l'esquadra "Samarros", cap d'esquadra Rafa Torro Ferrero i l'esquadra "Pit'os", amb el cap d'esquadra Vicente Belda Ferrer

Toca per a ells l'Ateneu Musical de Rafelguaraf. Interpreta "Quinze moros" de Daniel Ferrero Silvage i "El president" de Miguel Picó Biosca.

BLOC 4 - JASSA, L'ELIT D'UN NOU POBLE

Aprofitant l'abric de la nit, va abandonar Màlaga i va posar rumb cap al nord, recorrent valls i senderes sota la llum de les torxes. Es va deixar aconsellar pels líders d'altres poblats per a trobar les rutes més segures. Un nodrit grup de nobles viatjava amb ell i aprofitaven la seua posició per a oferir regals a canvi de silenci i complicitat.

Van arribar al regne de Lleó, a províncies més fredes on les teles de les haines no eren suficient per a mitigar el gèlid vent de la nit. Coronant una vall van albirar una xicoteta ermita: l'ermita de San Baudelio. Allí van comptar amb el favor de les gents de Casillas de Berlanga, que els van deixar instal·lar-se baix sostre per a descansar abans de tornar a emprendre el seu viatge.

Una vegada es van anar, els mestres d'art van deixar constància d'aquelles criatures que només coneixien pels versos dels trobadors, pintant camells i palmeres amb els seus tints vermellorsos en les parets de l'ermita i també escenes de caça en pendons i estendards que van regalar al grup d'arquers i llancers.

Estos nobles que van aconsellar a Omar Ben Hafsún, i que aprofitaven la seua posició per pagar complicitat i silenci en el seu camí, son els components de l'esquadra "Imposibles". Cap d'esquadra Jose Rafel Ubeda Torró.

Tot seguit, el ballet Masters li otorgarà més bellesa al bloc, si cap, amb el ballet AZAHARA. Al ritme de "Bella Caid", composta pel mestre Saül Gómez Soler, donaran vida al jardí d'un palau musulmà, l'estància predilecta dels àrabs.

Per a culminar la representació de l'elit del que acompanya la caravana, arriben les esquadres "Espingarda/Saqqarah", amb el cap d'esquadra Toni Úbeda Torró, i l'esquadra "Hardges", cap d'esquadra Elena Sanz Micó.

Sonarà per a ells la SEM Santa Cecília de l'Olleria, que interpreta "Uzul el M'Selmin (L'Entra dels moros)" de Camilo Pérez Monllor i "El Kabila" de José Maria Ferrero Pastor.

BLOC 5 - LA FLAMA SAGRADA

Hi havia una ciutat, Untinyan, de la qual es comptaven gràcies de les seues fonts i les seues riques hortes. Una ciutat pròspera de bon clima i grans homes, de sobirans savis i belles dones. Després del consens dels qui formaven el seu cercle més pròxim, va posar rumb cap a València per a trobar aquell paradís del qual tant havia sentit parlar.

Amb l'ajuda dels tuaregs blaus del desert, coneguts per la seua transhumància i fidels vigilants de l'essència de la llum mossàrab, va desviar la seua expedició cap al Mare Nostrum per a buscar tal vegada allí l'anhelat repòs que no precedira a un altre llarg i exhaust viatge.

Així, acompanyant la flama sagrada que va forjar l'or mossàrab per als metalls dels uniformes de l'exercit i la joia més preuada del gran Omar Ben Hafsún, una nit de lluna plena l'èxode de foc va entrar a Untinyan.

El tuaregs blaus son una tribu del nord del Màrroc coneguts així perquè els tints de les teles amb les que s'abillen es queden impregnats en la seua pell. Son coneguts pel seu caràcter transhumà i per tant gaudeixen de valuosa informació per a trobar els millors camins.

Representant la primera formació dels tuaregs blaus, obri este bloc l'esquadra "Jalapeños". Cap d'esquadra David Gandia Muñoz.

La flama sagrada arriba en el centre del bloc portada en un palanquí per dos dromedaris.

Encarnant als vigilants de la flama sagrada, desfilen l'esquadra "Sable i Trabuc", amb el cap d'esquadra Vicente Cerdà Ferrero i l'esquadra "Arreu", amb el cap d'esquadra Vicente Sarrió Aliño.

Interpreta per a ells l'Unió Musical Contestana les marxas "A Mons Pares" de José Pérez Vilaplana i "Fran Semp" de Miguel Picó Biosca.

BLOC 6 - LLUM MOSSÀRAB

Travessant la ciutat, Omar Ben Hafsún va mostrar la bellesa de la seua primogènita, com a favor dels déus, una jove que sempre anava acompanyada del seu seguici, dones de bon llinatge que gaudien d'una delicada cultura i maneres.

Es contaven d'Amira històries de les seues gràcies, de la profunditat dels seus ulls, del seu amor per la dansa i la música. Es deia que era capaç d'encendre noves estrelles en les nits més fosques per a il·luminar els camins més estrets. Es parlava de la seua jove saviesa i la seua admiració pels grans filòsofs, fins i tot d'una màgia que li havia atorgat la flama sagrada.

La dona entre dones, la dama més exquisida i cobejada per molts nobles que buscaven en ella l'esposa perfecta per als seus fills.

Tenia la fortalesa del seu pare, les virtuts de la seua mare i la llum més fulgurant i brillant que es recorda.

Amira és la llum mossàrab feta dona.

LAURA MARTI CAMACHO, la filla del nostre Capità, és Amira per a encarnar la Llum Mossàrab.

Va acompanyada de la seua escorta, amb la cap d'esquadra Beatriz Ribera Soler i Virginie Borgoens com a cap batidor.

La Colla d'Ontinyent interpreta "Llum Mossàrab" de Saül Gómez i Soler dedicada a Laura Martí (peça en estrena).

BLOC 7 - OMAR BEN HAFSÚN

Darrere de la seua filla, com un halo de llum de foc, Omar Ben Hafsún va il·luminar la ciutat deixant al seu pas la llegenda d'un líder generós i valent. Un home fet a si mateix, un mite que augurava prosperitat als qui li atorgaven favor i privilegi.

Anava escortat pels seus homes més valerosos, els mateixos que el van ajudar a la defensa del castell de Bobastro, al nord de la seua benvolguda Màlaga, on les seues hosts van iniciar l'atac a l'Emirat de Còrdova. Aquells homes que donarien la vida per ell sense dubtar. Homes forts i intrèpids, decidits i fidels.

Va conversar amb els alts mandataris de la ciutat, els qui li van deixar passar sense tributs ni sancions en conèixer que era portador de la llum mossàrab i defensor de la Dhimma.

I diuen que les palmeres que engalanen carrers i avingudes d'Untinyan esperen per a donar fruit i esplendor al pas del gran Omar Ben Hafsún.

Precedit per un esquadró de torxes, arriba la seua escorta amb Jose Juan Fuster Micó com a cap d'esquadra.

Tot seguit el nostre Capità **VICENT MARTI DONAT**, arriba donant forma humana a Omar Ben Hafsún.

Toca per a ells l'Agrupació Musical Sants Cecília de Castalla. Interpreta "Dhimma" de Saül Gómez i Soler, composició dedicada al nostre Capità (peça en estrena).

BLOC 8 - LA COMPARSA

Per a representar a la nostra comparsa i amb traje de gala, desfila l'esquadra "Muwaixaha" amb altres components de la comparsa, i porten com a cap d'esquadra a Begoña Soriano Vidal.

Tot seguit l'esquadra "Xeus" amb el cap d'esquadra SERGIO ALCARAZ REIG, el nostre Primer Tro. (Concurs caps d'esquadra). Cap d'esquadra batidor Pablo Vañó Sanz.

Toquen per a ells, l'Agrupació Musical Ontinyent que interpreta "Alikh-Gasbà" d'Enrique Alborch Tarrasó i "Moros Verdes" de Manuel Sagi Echevarria.

TAIFAS

PRIMER TRO	Miguel Torró González
PRESIDÈNCIA	Jorge Martí Durá
SECRETARIA	Pedro Antonio García Bayo
TRESORERIA	José García Morales
REPRESENTANT	Carmen Brotons López

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa: Vicent Torró Cuartero

Esquadra "Sed / No me l'aigües / Al-Porronet"

Cap d'esquadra: Amadeo Martí Bernabeu

Esquadra "Arre-re"

Cap d'esquadra: José Pastor Olcina

Banda Instructiva Musical de Xeresa

Interpreta: "Als Berebers" de José Pérez Vilaplana

i "Xabat" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "Al Lio / Trabukeres"

Cap d'esquadra: Silvia Soler Vidal

Esquadra "La Tājha / Descontrol"

Cap d'esquadra: Ana Ferrero Figuera

Esquadra "Yamir"

Cap d'esquadra: Antonio Penadés Torró

Banda Agrupació Musical d'Agullent

Interpreta: "Jamalajam" de José Ferrándiz Fernández

i "Aligeaba Spyros" de Vicent Pérez Esteban

Esquadra "Trakeltery"

Cap d'esquadra: Vicent Soler Espí

Esquadra "El Sable / L'Astrossa"

Cap d'esquadra: Pepe Bas Terol

Esquadra "La Porra / El Desastre"

Primer Tro: Miguel Torró González - Concurs

Cap d'esquadra: Miguel Torró González

Unió Musical Santa Cecília de Barxeta

Interpreta: "Fran-Semp" de Miguel Picó Biosca

i "El Kábila" de José María Ferrero Pastor

MÚSIQUES PER ALS TAIFAS

- "Taifes 98"

(M.M. - 1998) D.J. Ferrero Silvage

- "Opus 14"

(M.M. -) R. Benavent Maiques

- "Trakeltery"

(M.M. - 2014) S. Gómez i Soler

- "Siltai"

(M.M. - 2017) S. Gómez i Soler

- "Perlàssia"

(Pd. - 2022) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

L'any 1975, dos grups de festers de les comparses Mariners i Saudites, decidiren dur endavant el repte de fundar una nova comparsa, jove i dinàmica: TAIFAS. Fernando Cambra va ser l'encarregat de dissenyar el vestit de gala de la comparsa.

La vestimenta consta de turbant en blau i blanc, túnica blava brodada en or, capa blanca també brodada en or, faixa en colors blau, blanc i or, babutxes blaves i calcetins blancs. La roba de diari, consta de gil.laba blau celest i babutxes blaves, barret de fes en blau i bossa de cuir.

Va ser l'estiu de 1976 quan la comparsa va nàixer a les festes de Moros i Cristians d'Ontinyent, i des d'aleshores ja hem ostentat tres Capitanies i dos Ambaixades.

També cal destacar les dos marxes mores dedicades a la comparsa: Opus 14 de Rafael Benavent Maiques i Taifes 98 de Daniel J. Ferrero Silvage amb motiu de la capitania d'aquell any.

L'any 2014 el Taifa Saül Gómez i Soler dedica la marxa mora "Trakeltery" a l'esquadra del mateix nom i a la qual pertany.

L'any 2017 van estrenar la marxa mora "Siltai", obra de Saül Gómez i Soler, dedicada a la Primer Tro d'eixe any Silvia Soler.

MOROS BERBERISCOS

PRIMER TRO	Laura Montés Silvestre
PRESIDÈNCIA	Rafael Gandía Tortosa
SECRETARIA	José E. Enguix Casanova
TRESORERIA	Jorge Sarrió Belda
REPRESENTANT	Miguel Calabuig Ribera

ORDRE DE DESFILADA

Portuguí en la carrossa "La Berberiscana": Marta Bordera Mollà
Esquadra "El Quadre": Cap d'esquadra: Carmen Calabuig Sirera
Esquadra "Barbarroja / Tamasheq": Cap d'esquadra: Jesús Bordera Revert
Esquadra "D'Un Glop": Cap d'esquadra: Núria Garrote Reig
Esquadra "Pitufos" - Singulares: Cap d'esquadra: Manuel Esteve Sanchis
Unió Musical d'Atzeneta d'Albaida

Interpreta: "El President" de Miguel Picó Biosca
i "Als Xaparros" de José Rafael Pascual Vilaplana

Esquadra "Cego": Cap d'esquadra: José Antonio Torró Ribera
Esquadra "Al-Xamar": Cap d'esquadra: Mario Penadés Morán
Esquadra "Cabellera": Cap d'esquadra: Toni Perigüell Penadés
Unió Musical Sant Diego de Llocnou d'en Fenollet

Interpreta: "Xabat" de Saül Gómez i Soler
i "No ho faré més" de Vicent Català Pérez

Esquadra "El Colpet": Cap d'esquadra: Alfonso Soler Bas
Esquadra "Meninfot": Cap d'esquadra: Ximo Penadés Tomàs
Esquadra "Anaragates" - Singulares: Cap d'esquadra: Beatriz Sais Pascual
Societat Unió Artística Musical d'Ontinyent

Interpreta: "Uzúl El-Msélmin" de Camilo Pérez Monllor
i "Sisco - Penya el Pou" de Daniel J. Ferrero Silvage

Esquadra "Califa / Tajao": Cap d'esquadra: José Ramón Horcas López
Esquadra "Bereberes": Cap d'esquadra: Noèlia Quifones Sanchis
Esquadra "Veteranos": Cap d'esquadra: Salvador Tormo García
Esquadra "Les Primeres". Primer Tro: Laura Montés Silvestre - Concurs

Cap d'esquadra: Laura Montés Silvestre

Unió Musical del Real de Gandia

Interpreta: "Xavier el Coixo" de José R. Pascual Vilaplana i Joan Iborra
i "Anamaria" de Saül Gómez i Soler

MÚSIQUES PER ALS MOROS BERBERISCOS

- "El Berberisch"
(M.M. - 1961) J.M. Ferrero Pastor
- "Imposibles"
(Pd. - 1976) J.M. Ferrero Pastor
- "Torró Capità"
(M.M. - 1987) J.M. Valls Satorres
- "Moros Berberiscos"
(M.M. - 1989) M. Gandía Conejero
- "Millenium"
(M.M. - 1999) M. Gandía Conejero
- "Al - Jomel"
(M.M. - 2005) J.C. Sempere Bomboí
- "Sendra"
(M.M. - 2011) D. J. Ferrero Silvage
- "Veins de la plaça"
(Pd. - 2011) Á. Rodríguez
- "Sayf"
(M.M. - 2012) F. Sanchis Gandia
- "Peri"
(M.M. - 2015) D. Castelló Silvestre
- "Alnajar"
(M.M. - 2019) C. Ferri Reig
- "Jesús Bordera"
(Pd. - 2022) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

Apareixen en les festes d'Ontinyent per primera vegada en 1920 i en origen va intentar aglutinar el gremi de sabaters locals. El primer esbós de vestimenta el feu l'artista ontinyentí Carlos Tormo «Carlets».

En essència les robes dels Berberiscos no han patit variacions i consten de dalmàtica blanca amb serrell en marró i passamaneries, faixa ampla en color verd i barret-turbant amb capellina. Duen capa i les sabates també són de color verd. Este vestit es complementa amb els tradicionals «ferros» que són el collar i els braçalets i per últim l'espingarda.

La roba de diari és una gel-laba a ratlles sobre fons en gris i el tradicional barret de fes.

MOROS MARINOS

PRIMER TRO	Alba Ribera Ferre
PRESIDÈNCIA	José Enrique Mollá Sanchis
SECRETARIA	Antonio Soriano Morant
TRESORERIA	Josep Minsut Silvestre
REPRESENTANT	Francisco Camacho Güeto

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en la fragata **Almanzor**. Jofre Gómez Pérez

Esquadra "La Pala" - **Gastadors**. Cap d'esquadra: Máximo Pérez
Esquadra "Cantera / Campanà / El Turco". Cap d'esquadra: Eva Martí
Esquadra "El Garrot". Cap d'esquadra: Rafael Reig

Societat Musical de Benicolet

Interpreta: "Voluntat de fer" de José Pérez Esteban
i "Aligebà-Spyros" de Vicent Pérez Esteban
Esquadra "La Sensenom / Barjan". Cap d'esquadra: Juan Luis Galiana

Esquadra "Al-ljera". Cap d'esquadra: Claudia Pérez
Esquadra "Maharajá". Cap d'esquadra: Alicia Pérez
Esquadra "L'Autentica" - **Negres**. Cap d'esquadra: Alberto Pérez

Banda L'Orquestrata d'Alcoi

Interpreta: "Tughra" de Saül Gómez i Soler
i "Penya Cadell" de Francisco Esteve Pastor
Esquadra "Nemanant". Cap d'esquadra: Marina Perales

Esquadra "La Branca". Cap d'esquadra: José Enrique Mollá Sanchis
Esquadra "El Porronet" - **Concurs**. Cap d'esquadra: Juanjo Barber

Esquadra "Benarrai" - **Primer Tro: Alba Ribera Ferre**

Cap d'esquadra: Alba Ribera
Banda Simfònica d'Ontinyent "Tot per la Música"
Interpreta: "Roperia Ximo" de Francisco Valor Llorens
i "Abenserraig" de Saül Gómez i Soler
Esquadra "Almanzor". Cap d'esquadra: José Penadés

DADES D'INTERÉS

Nascuda el 1865 amb la idea d'oposar una flota sarraïna a la cristiana en el combat naval en les aigües del riu Clariano, van tripular una nova fragata, anomenada "Almanzor", en record del temple i victoriós guerrer Muhammad Ibn Abi Amir, conegut com al-Mansur, "El Victoriós". Adquirida possiblement amb els fons aportats pels integrants de la Junta Directiva de Festes, del Casino "El Porvenir" o dels membres de la pròpia filada.

La seua participació va quedar relegada per a l'any següent a causa del còlera morbo. La nova filada, sota la denominació de Moros Marinos, forjada a la seu del Casino de "El Porvenir", vingué a engrandir les hosts sarraïnes amb un abillament "a lo turco" i portant polides pales de fusta. Quedà configurada per gents rellevants, d'alt poder econòmic, integrants i simpatitzants del partit conservador, la relació de les quals continua amagada entre les costures de la nostra història.

Durant poc més de segle i mig, passen triomfants per carrers i places a la diana i en l'entrada als acords de pasdobles i marxes mores i en els seus inicis de marxes militars; en el sacrifici de la missa i en la processó, emplen el ritu que des de 1860 porta a convertir Ontinyent en cristiana i mora.

En el transcurs de molts anys, acompanyats de la música, van mostrar la bellesa de la seua desapareguda dansa, registrada a la premsa al llarg dels segles XIX i part del XX, i de manera singular en l'Exposició Regional de València (1909). De la mateixa manera que l'enyorada "Nit del Riu", regalada de goigs i divertiments, en què el protagonisme que posseïa la fragata "Almanzor", al costat de la cristiana "Méndez Núñez", ornada i il·luminada a la veneciana i arrossegades per mules, navegaven en les aigües del riu Clariano per fer seues les escenes històriques lligades al mar, rememorant temps passats en els que s'acudia a defensar les nostres costes dels atacs de pirates berbers i tunisians.

Solcant els mars de la festa, els moros marinos han guiat en infinitat d'ocasions les hosts sarraïnes, porten i custodien l'enseny amb el creixent de lluna i declamen els grandiloqüents versos de l'ambaixada des de la coberta de la fragata, on velles i noves generacions de moros marinos hissen en la seua proa tots els seus volers i il·lusions entre dies captivats per un poble i la seua gent.

MÚSIQUES PER ALS MOROS MARINOS

· "Moros Marinos"
(M.M. - 194?) L. Buades Roca

· "Norma Garen"
(M.M. - 1988) M. Gandia Conejero

· "Pla El Panader"
(M.M. - 1992) J. E. Canet Ferri

· "El Turco d'Ontinyent"
(M.M. - 1997) M.A. García Boscá

· "Moros Marinos"
(M.M. - 2005) J. Ferrero Forcada

· "Ibn Al-amn (al meu cosí)"
(M.M. - 2006) P. Sanchis Ferràndiz

· "Els Triers"
(M.M. - 2006) D.J. Ferrero Silvage

· "Sharaf-Abi"
(M.M. - 2009) J.A. Boluda Ponce

· "Nit del Riu"
(M.M. - 2011) E. Alborch Tarrasó

· "Sheik"
(M.M. - 2012) E. Orquín Aleixandre

· "Mahfilla"
(M.M. - 2015) S. Gómez i Soler

· "Tughra"
(M.M. - 2018) S. Gómez i Soler

· "Indra Mare"
(Ballet - 2018) X. Gandia Navarro

CHANOS

PRIMER TRO	Víctor Martí Peralta
PRESIDÈNCIA	Juan Luis Úbeda Morales
SECRETARIA	Francisco Javier Gisbert Soriano
TRESORERIA	Francesc Tortosa Llin
REPRESENTANT	José Daniel Silvage Sanchis

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en dromedari: José Ramón Vidal Albuixech

Esquadra "El Sable / Muladí's". Cap d'esquadra: Manuel Martínez Galbis

Esquadra "Barbacana" - Singlars. Cap d'esquadra: Manuel Vicente Quinto

Banda L'Aranya d'Albaida

Interpreta: "No ho faré més" de Vicente Català Pérez
i "Llanero i President" de José Albero Francés

Esquadra "Xirimita". Cap d'esquadra: Rosa María García Boluda

Esquadra "Pam i mig". Cap d'esquadra: Manuel Palomar Sanz

Banda de Muro

Interpreta: "Marxa del Centenari" d'Amando Blanquer Ponsoda
i "Moros Verdes" de Manuel Sagi Echevarría

Esquadra "Palikes". Cap d'esquadra: Lucas Mollá Muñoz

Esquadra "Centenari". Cap d'esquadra: Javi Vaello Ferrero

Esquadra "Castanyà" - Primer Tro: Víctor Martí Peralta - Concurs

Cap d'esquadra: Víctor Martí Peralta

Banda Lira Musical de Salem

Interpreta: "El Moro del Sinc" de Rafael Giner Estruch
i "Jun Fiktur" de Vicent Mengual Caudeli

DADES D'INTERÉS

El pasado año 2018, la Comparsa Chanos conmemoró su primer centenario con la fiesta de Moros y Cristianos. Centenario que se celebró con variados actos tanto festivos como culturales, y que evidencian el compromiso que la Comparsa Chanos sigue teniendo con las fiestas y la ciudad de Ontinyent.

La Comparsa fue fundada en el año 1918 por un grupo de festeros que originariamente eran componentes de la Comparsa Llauradors.

El traje inicial era de estilo turco, chaleco y pantalones bombachos rojos, camisa marrón y turbante entrelazado rematado con una pluma.

Este diseño original se mantiene, con diferentes variaciones, hasta el año 1990. Año en el que la Comparsa adopta una nueva vestimenta que rompe drásticamente con el diseño original y donde predominan los colores blanco, azul y dorado.

El pasado año 2018, y con motivo del Centenario, se aprobó una modificación del traje pero continuando con los colores del anterior.

La Comparsa participa en las Fiestas ininterrumpidamente hasta 1935. En el año 1957, antiguos componentes y un grupo de jóvenes entusiastas, volvieron a tomar parte de nuevo en las Fiestas siendo su Primer Tro D.Francisco Reig Cambra.

La Comparsa Chanos inauguró su local social, situado en la Plaça de Baix el año 2010, año que se conmemoraba el 150 aniversario de las Fiestas.

Unida a la Fiesta siempre ha estado la música, y para la Comparsa Chanos ha sido un elemento primordial.

Bandas oficiales de la Comparsa han sido las de, la Societat Unió Musical de la Cañada, en los primeros años de la refundación. Después lo fueron el Ateneo Musical de Rafelguaraf, la Agrupación Musical de Montaverner, y actualmente la Unió Artística Musical de Ontinyent.

La Comparsa tiene un extenso patrimonio musical formado por mas de una docena de piezas, en su mayoría marchas moras, dedicadas a componentes y escuadras de la misma.

Enguany estrenen la marxa mora "Jun Fiktur" dedicada al Primer Tro 2023 Víctor Martí Peralta.

MÚSIQUES PER ALS CHANOS

- "Edoga"
(M.M. - 1990) D. J. Ferrero Silvage
- "Xirimixanos"
(M.M. - 1990) F. Tortosa i Llin
- "El Bigot"
(M.M. - 2000) E. Oltra Benavent
- "Capità Chano"
(M.M. - 2001) M.A. Sarrió Nadal
- "Pam i mig"
(Pd. - 2002) M.A. Sarrió Nadal
- "Rey Chano"
(M.M. - 2002) E. Orquín Aleixandre
- "Al Felucho"
(M.M. - 2003) F. Sanz Pla
- "Palop, Chano i President"
(M.M. - 2007) M.A. Sarrió Nadal
- "Banat"
(M.M. - 2007) F. Sanz Pla
- "Nadim Rashid"
(M.M. - 2009) S. Gómez i Soler
- "Khawla Bint"
(M.M. - 2013) D.J. Ferrero Silvage
- "Maig 1964"
(M.M. - 2014) L. Belda Cerdá
- "Natxo el Chano"
(M.M. - 2018) M. Roig Vila
- "Jun Fiktur"
(M.M. - 2023) V. Mengual Caudeli

OMEYAS

PRIMER TRO	Ana Penadés Torró
PRESIDÈNCIA	Eulalia Salmerón Callejas
SECRETARIA	Silvia Pomar Pérez
TRESORERIA	Beatriz Vañó Vidal
REPRESENTANT	Inmaculada Cócera Santamaría

ORDRE DE DESFILADA

Portaguíó a cavall: Iván Cabezuelo Martínez

Esquadra "Endavant". Cap d'esquadra: Sayo Martínez Campos

Esquadra "Al Pot / Tahríb" - Concurs. Cap d'esquadra: Andrés Sevilla Ripoll

Banda Unió Musical Benissodense

Interpreta: "Gal-Tariq" de Saül Gómez i Soler

i "Éxodo" d'Ernest Gold arranjada per Enrique Castro Gamarra.

Esquadra "Abderramán / Wadaby". Cap d'esquadra: Paco Torró Parraga

Esquadra "Va bé". Cap d'esquadra: Mª Carmen Valls Martínez

Esquadra "Nifunifa / Wadaby / Sense pas". Cap d'esquadra: Gracia Lombardo

Banda Unió Musical de Llanera de Ranes

Interpreta: "El President" de Miguel Picó Biosca

i "Sisco - Penya el Pou" de Daniel J. Ferrero Silvage

Esquadra "Perfil". Cap d'esquadra: Irene Revert

Esquadra "Llobens / Noranta-u" - Primer Tro: Ana Penadés Torró

Cap d'esquadra: Ana Penadés Torró

Banda Unió Musical de Llanera de Ranes

Interpreta: "Anamaria" de Saül Gómez i Soler

i "Paco el Chollat" de Daniel J. Ferrero Silvage

MÚSIQUES PER ALS OMEYAS

· "Agustín Gandía"
(M.M. - 1989) D.J. Ferrero Silvage

· "El Omeya José Berenguer"
(M.M. - 1996) D.J. Ferrero Silvage

· "Beatriz Capitana Mora"
(M.M. - 2002) M.A. Sarrió Nadal

· "Al-Lali"
(M.M. - 2003) M.A. Sarrió Nadal

· "Wallada"
(M.M. - 2014) D.J. Ferrero Silvage

· "Al-Muhraj"
(M.M. - 2019) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

La comparsa Omeyas va ser fundada després de les festes de 1970 per un grup de dèsset amics procedents dels Moros Espanyols que, junt amb d'altres amics, decideixen formar part de l'exèrcit Moro.

Quant a la vestimenta, l'actual gel-laba de gala es diferencia poc de la primitiva (1971), que va ser modificada dues vegades (1979 i 1990) perquè la tela es va esgotar. Segueix mostrant la sumptuositat de la dinastia que representa amb la combinació de verds i blaus i amb el majestuós daurat. El vestit es complementa amb una elegant capa blanca, un fes blau amb guarniments de pedreria i borla amb fil de fantasia, sabates grogues i una bossa confeccionada amb teixit jacquard. La vestimenta de diari consta de gel-laba fúcsia, barret de Fes, sabates blaves i la clàssica bossa de cuir.

La comparsa Omeyas ha ostentat en quatre ocasions la capitania de l'exèrcit Moro. El primer va ser Gonzalo Gramage Ferrero (1979); el segon, Rafael Iborra Irlles (1990) i el tercer, Beatriz Alemany Sogues (2002), la primera dona que va exercir este càrrec en la host musulmana i el quart va exercir Maria Insa Úbeda (2014)

Components de la comparsa també han tingut la fortuna de recitar els versos de Cervino. En 1977 Miguel Sarrió Ferri i Vicente Andrés Donat foren el primer ambaixador i el primer banderer, respectivament. En 1996 Javier Riera Ayora (ambaixador) i Salvador Espí Perelló (banderer) representaren estos càrrecs. Finalment, en 2008, Ana Penadés Torró va ser l'ambaixadora i Lali Salmerón Callejas, la banderera.

Actualment la comparsa està formada aproximadament per uns cents components (adults i menuts), distribuïts en les següents penyes: *Abderramán, Endavant, La Nostra Penya* (fundadors), *Llobens, Noranta-u, Perfil, Va Bé i Al Pot*.

ABENCERRAJES

PRIMER TRO	Yaiza Rubio Cifuentes
PRESIDÈNCIA	Jesús Gómez Reig
SECRETARIA	Jaime García Cardós
TRESORERIA	Manuel Horcas Casanova
REPRESENTANT	Samuel Martínez Micó

ORDRE DE DESFILADA

Portaguí a cavall: Lucía Felipe Mollà

Esquadra "Rem / Turbant"

Cap d'esquadra: José Salcedo Montés

Esquadra "Porronet"

Cap d'esquadra: Alfredo Albuixech Soler

Esquadra "Matamoros / Tuareg" - Negres

Caps d'esquadra: Nacho Penadés

- Societat Musical La Nova de Quatretonda

Interpreta: "Sisco - Peña el Pou" de Daniel J. Ferrero Silvae
i "Ropería Ximo" de Francisco Valor Llorens

Esquadra "Mitja Lluna"

Caps d'esquadra: Ana Torró Pastor

Esquadra "La Once" - Negres

Cap d'esquadra: Vicente Bas Sanz

Banda Primitiva de El Palomar

Interpreta: "Guardia Jalifiana" de José Pérez Vilaplana
i "Habibi" d'Alfredo Anduix Rodríguez.

Esquadra "Saramata"

Caps d'esquadra: Javier Martínez Insa

Esquadra "Nemanan"

Cap d'esquadra: Zoltan Albuixech Orquín

Esquadra "Dusmamadús" - Primer Tro: Yaiza Rubio Cifuentes - Concurs

Cap d'esquadra: Yaiza Rubio Cifuentes

Agrupació Musical La Nova de Quatretonda

Interpreta: "Abenserraig" de Saül Gómez i Soler
i "Aben Sadiq" de David Castelló Silvestre

MÚSIQUES PER ALS ABENCERRAJES

- "Pepe Donat"
(M.M. - 1996) J.E. Canet Ferri
- "Aben-amic"
(M.M. - 2000) F. Cerdà Albiñana
- "Abenserraig"
(M.M. - 2004) S. Gómez i Soler
- "Buba"
(M.M. - 2008) S. Gómez i Soler
- "Als Banu Sarrai"
(M.M. - 2010) D.J. Ferrero Silvae
- "Ser Aben"
(M.M. - 2013) R. Mullor Grau
- "La Pólvara"
(M.M. - 2015) S. Gómez i Soler
- "Abén Galtor"
(M.M. - 2016) X. Soriano Cambra
- "Curro Abencerraje"
(M.M. - 2018) D.J. Ferrero Silvae
- "Al-Jamain Saramata"
(M.M. - 2022) S. Gómez i Soler
- "Aben Sadiq"
(M.M. - 2023) D. Castelló Silvestre

DADES D'INTERÉS

La constitució de la Comparsa Abencerrajes, va ser aprovada per la Junta de Festes el 12 de novembre de l'any 1980, però el seu creixement definitiu no es va produir fins al 1986, any en que la comparsa, va rebre una nombrosa afluència de fester provinents de les comparses Mariners, Almogàvers i Estudiants, amb la modificació dels Estatuts i la vestimenta de gala.

Des d'eixe moment, la seua progressió ha sigut imparable, sent en l'actualitat una de les comparses més nombroses de les nostres Festes de Moros i Cristians.

El disseny del seu actual vestit de gala és obra de Flor Azorín, prenent el blanc, negre i daurat com a únics colors. La gel-laba, adopta les formes clàssiques d'esta indumentària mora en les nostres festes, combinant ratlles verdes, negres i blanques.

Enguany estrenen la marxa "Aben Sadiq" de David Castelló Silvestre, dedicada a Yaiza Rubio Cifuentes, Primer Tro Abencerraje 2023.

Facebook: Abencerrajes Ontinyent | Instagram: @abencerrajes_ontinyent

Correu: abencerrajes1980@gmail.com

KÁBILAS

PRIMER TRO	Eduardo Beneyto López
PRESIDÈNCIA	Francisco Nadal González
SECRETARIA	Miguel Torró Nadal
TRESORERIA	Juan Pla Balaguer
REPRESENTANT	Juan Riera Ayora

ORDRE DE DESFILADA

Portaguíu en camell: Lucía García Soriano

Esquadra "La Sandía": Cap d'esquadra: Nico Terol Tortosa

Esquadra "Kabilets" - Singulares: Cap d'esquadra: Javier Reig García

Grup Musical d'Albaida

Interpreta: "Moros y Cristianos" de Camilo Pérez Monllor
i "Moros Verdes" de Manuel Sagi Echevarría

Esquadra "No ho sabem": Cap d'esquadra: Borja Pastor

Esquadra "Rif": Cap d'esquadra: Pepe Pla

Esquadra "Karabassa": Cap d'esquadra: Víctor Torró

Banda C.A.C "Verge de la Pau" d'Agost

Interpreta: "A Bodí" de Saül Gómez i Soler
i "Als Judíos" de José Mª Valls Satorres

Esquadra "Dabur y Kainas": Cap d'esquadra: Lurdes Belda

Esquadra "Universal": Cap d'esquadra:

Esquadra "Segrelles": Cap d'esquadra: Nicolás Terol Contreras

Unió Musical Contestana

Interpreta: "A mons pares" de José Pérez Vilaplana
i "Als Berebers" de José Pérez Vilaplana

Esquadra "Xukrut": Cap d'esquadra: Carmen Iborra

Esquadra "Figes Tendres y Chonna": Cap d'esquadra: Santi Tortosa

Esquadra "Mochaora" - Primer Tro: Edu Beneyto López - Concurs

Cap d'esquadra: Edu Beneyto López

Banda Instructiva Musical d'Alfarrasí

Interpreta: "Ruh Kabira" d'Antonio Arnedo Calabuig
i "El Kábila" de José Mª Ferrero Pastor

DADES D'INTERÉS

La comparsa Kábilas tiene su origen en el año 1860, año fundacional de las fiestas de Moros y Cristianos de Ontinyent en honor al Santísimo Cristo de la Agonía. Si bien en los inicios aparecían bajo la denominación de "Moros del Rif", es en 1878 cuando ya se les conoce bajo el actual nombre de Kábilas. Fruto del nombre inicial, durante algún tiempo también fueron conocidos como Rifeños.

La indumentaria ha tenido algunos cambios a lo largo del tiempo, quedando en la actualidad dos trajes oficiales, el de gala y el de diario. El traje de gala está compuesto por capa y chilaba blancas, con cordones y borlas del mismo color, zapatos blancos, gorro fez rojo y bolsa repujada de piel. El de diario está compuesto de chilaba de cualquier rayado distinto al que usan otras comparsas, zapatos verdes, gorro fez rojo y bolsa de piel.

Actualmente la comparsa está formada por 185 kábilas siendo nuestra banda oficial la Banda Instructiva Musical de Alfarrasí.

Estos años de historia han dado espectaculares capitanías y embajadas. Siete kábilas han dirigido la Sociedad de Festeros acompañados de otros muchos ocupando puestos diversos en distintas Juntas de gobierno, doce reinas de fiestas, hijas o nietas de kábilas, así como cinco pregoneros.

Estrenan "Ruh Kabira", marcha mora dedicada al Primer Tro 2023 Eduardo Beneyto López.

MÚSIQUES PER ALS KÁBILAS

- "José Mª Belda, el Guapet"
(Pd. - 1956) J.M. Ferrero Pastor
- "Chimo"
(M.M. - 1964) J.M. Ferrero Pastor
- "El Kábila"
(M.M. - 1965) J.M. Ferrero Pastor
- "Ovana"
(M.M. - 1974) J.M. Ferrero Pastor
- "Sis Kábiles"
(M.M. - 1989) D.J. Ferrero Silvage
- "Als Chopaors"
(M.M. - 1995) D.J. Ferrero Silvage
- "Primer Tro"
(M.M. - 1998) D.J. Ferrero Silvage
- "El Califa"
(M.M. - 1999) J.M. Sanchis
- "Al meu cosí José"
(Pd. - 2001) M.A. Sarrió Nadal
- "Tato"
(M.M. - 2002) G. Casasempere Gisbert
- "Alarife Kábila"
(M.M. - 2004) J. Barberà Fontana
- "Rais Kabir"
(M.M. - 2005) D.J. Ferrero Silvage
- "Nagón"
(Pd. - 2014) M.A. Sarrió Nadal
- "Bidru"
(M.M. - 2015) D. Castelló Silvestre
- "Clara"
(M.M. - 2017) Saül Gómez Soler
- "Cefe"
(M.M. - 2017) Saül Gómez Soler
- "A Bodí"
(M.M. - 2022) S. Gómez i Soler
- "Ruh Kabira"
(M.M. - 2023) A. Arnedo Calabuig

MOROS ESPANYOLS

PRIMER TRO	José Ramón Sanchis Penadés
PRESIDÈNCIA	Gaspar Alcaraz Reig
SECRETARIA	José Antonio Ferrero Tortosa
TRESORERIA	José Rafael Mateu Nadal
REPRESENTANT	Guillermo Liñana Martí

ORDRE DE DESFILADA

Portuguí: Carlos Segura Reig

Esquadra "Bachatio" - Singlars. Cap d'esquadra: María Belda Cerdà

Associació Unió Musical de Càncer

Interpreta: "Reige" de José Mª Ferrero Pastor

i "Fran-Semp" de Miguel Picó Biosca

Esquadra "Al Gai / Chupla Meló (A). Cap d'esquadra: Daniel García Micó

Esquadra "Mare tape'm / Tot massa bé / La Xispa"

Cap d'esquadra: Sara Gandia

Esquadra "L'Ambiscà / La Banda del Patio"

Cap d'esquadra: Jorge Sanchis Guerola

Esquadra "La Graella / La Boina". Cap d'esquadra: Juan Úbeda Carbonell

Societat Unió Musical de Bocairent

Interpreta: "Paco el Chollat" de Daniel J. Ferrero Silvage

i "Marxa del Centenari" d'Amando Blanquer Ponsoda

Esquadra "Al-lió / Som prou (A)". Cap d'esquadra: Carlos Gisbert Micó

Esquadra "Som prou (B)". Cap d'esquadra: Isabel Torró

Esquadra "Totes a una / La Flama". Cap d'esquadra: Alba Sanchis

Esquadra "Galdufa / La Flama" - Concurs. Cap d'esquadra: María Vanyó

Unió Musical de la Pobra Llarga

Interpreta: "Amigo Emilio" d'Ignacio Sánchez Navarro i "Pepe el Barrugueret"

de Marcos Gandía Conejero

Esquadra "El Bolet / Els Formals / El Colocat"

Cap d'esquadra: Pepe Mataix Lizandra

Esquadra "Chupla - Meló (B)". Cap d'esquadra: Antonio Micó Urbano

Esquadra "El Moro / Fontbella". Cap d'esquadra: Candela Sanchis Mora

Unió Musical Rotglà i Corberà

Interpreta: "Almarsayan" de Saül Gómez i Soler

i "Moros Españoles" de José Pérez Ballester

MÚSIQUES PER ALS MOROS ESPANYOLS

- "Mataix"
(Pd.-Marxa - 1943) J. Pérez Ballester
- "Moros Españoles"
(M.M. - 1944) J. Pérez Ballester
- "Pepe el Barrugueret"
(M.M. - 1986) M. Gandía Conejero
- "Yoltefer"
(Pd. - 1988) M. Gandía Conejero
- "Paquito Llinà"
(Pd. - 1989) M. Gandía Conejero
- "Elvira"
(Dansa - 1994) M. Gandía Conejero
- "Al Abed Alkazar"
(Pd. - 2006) J.R. Pascual Vilaplana
- "Alíkh-Gasbà"
(M.M. - 2012) E. Alborch Tarrasó
- "Gal-Tariq"
(M.M. - 2018) S. Gómez i Soler
- "Les tres llunes"
(M.M. - 2018) S. Gómez i Soler
- "Almarsayan"
(M.M. - 2020) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

Naix en 1920 per un grup de festers provinents de Kábilas. El vestit original va ser canviat per l'actual en 1982 respectant els colors de l'anterior. Així duen una túnica blanca amb motius geomètrics en marró, capa - abric en marró i passamaneries i motius en or, bossa multicolor i turbant en blanc, verd i roig.

Des dels seus orígens ha emprat quatre models de gel-laba diferents. L'actual segona vestimenta mostra ratlles verticals de color marró, roig i blanc.

Mantenen des de fa molts anys una estreta relació amb la banda de música de la Pobra Llarga, no debades en l'any 1944 el mestre Pérez Ballester els va compondre i dedicar la marxa àrab «Moros Españoles».

SAUDITES

PRIMER TRO	Javier Tormo Mora
PRESIDÈNCIA	Salvador Sanchis Mullor
SECRETARIA	Jorge Bellver Barberà
TRESORERIA	José Vicente Gil Penadés
REPRESENTANT	Arantxa Vidal Ferrero

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa: Marta Sanz Liñana i **esquadra K-tifa**

Esquadra "Benicolpet"

Cap d'esquadra: Ildefons Ballester

Esquadra "Aladins / La Borla"

Cap d'esquadra: Ximo Alberca

Asociación Unión Artístico Musical de Fontanars dels Alforins

Interpreta: "Paco el Chollat" de Daniel J. Ferrero Silvage i "Any d'Alferes" d'Amando Blanquer Ponsoda

Esquadra "Al-i-kates"

Cap d'esquadra: Javier Ballester

Esquadra "El Pou"

Cap d'esquadra: Ximo Sierra

Esquadra "Varios"

Cap d'esquadra: Luis Lacueva

Esquadra "Volaorets" - Primer Tro: Javier Tormo Mora - Concurs

Cap d'esquadra: Carlos Gironés

Societat Musical de Banyeres de Mariola

Interpreta: "Éxodo" d'Ernest Gold, arranjada per Enrique Castro i "Sisco - Penya el Pou" de Daniel J. Ferrero Silvage

Esquadra "Abdul Halem i Torbats"

Cap d'esquadra: Vicent Villaplana

DADES D'INTERÉS

Naix en 1967 amb festers arribats de la comparsa de Mossàrabs. Entre els seus components va comptar amb "el mestre", José María Ferrero, que va dedicar a la comparsa la marxa mora "Saudites".

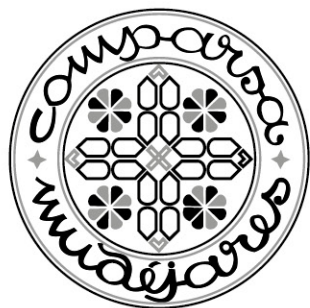
La vestimenta original no ha variat pràcticament, amb el seu posat senyorial que imita fidelment els propis àrabs i beduïns del desert, així com la seua elegància i austeritat. En 1981 canviaren els colors de l'abric passant de marfil i or a or i negre, mantenint la túnica blanca amb ribets d'or i l'original turbant saudita.

La roba de diari consta de gel-laba gris amb cordó roig, el mateix color que té el barret de Fes.

MÚSIQUES PER ALS SAUDITES

- "Mozárabe Revert"
(M.M. - 1951) J.M. Ferrero Pastor
- "Reige"
(M.M. - 1958) J.M. Ferrero Pastor
- "Sauditas"
(M.M. - 1971) J.M. Ferrero Pastor
- "Sisco - Penya el Pou"
(M.M. - 1988) D.J. Ferrero Silvage
- "Al Caid"
(M.M. - 1988) J. Insa Martínez
- "Bon Fester"
(M.M. - 1991) D.J. Ferrero Silvage
- "Julio"
(M.M. - 1995) D.J. Ferrero Silvage
- "Al Xiquet"
(M.M. - 2005) J. Ureña Eiras
- "Aladins"
(M.M. - 2007) D.J. Ferrero Silvage
- "Iramsor"
(M.M. - 2013) J.M. Ferrero de la Asunción
- "Aladins, al pas!!"
(PD. - 2014) M. Gandía Conejero
- "Al-Habib"
(M.M. - 2019) S. Gómez i Soler
- "Al Tiri"
(M.M. - 2019) V. Gil Calabuig
- "Al metge"
(PD. - 2019) J.R. Navarro Blasco

MUDÉJARES

PRIMER TRO	Rafael Pla Tormo
PRESIDÈNCIA	Enrique Micó Turégano
SECRETARIA	Emilio Climent
TRESORERIA	Gabriel Vidal Vilaplana
REPRESENTANT	Guillermo Melià Calderón

ORDRE DE DESFILADA

Portaguí en camell: Berta Albert Liñana

Esquadra "Mitja quota / Miura"

Cap d'esquadra: Antonio Lacueva

Esquadra "Borrachins / El Colze"

Cap d'esquadra: Miki Vidal

Esquadra "Arrere / Despenyà"

Cap d'esquadra: Alberto Vidal

Banda Primitiva de El Palomar

Interpreta: "Centenari Mudéjar" de José Mª Valls Satorres
i "Abdalà" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "Al Sobao / Altramús"

Cap d'esquadra: Andrés Navalón Insa

Esquadra "Alibabá / AlQueve"

Cap d'esquadra: Sara Extremera

Esquadra "Ali Oli / Lo que siga"

Cap d'esquadra: María Gandía

Societat Musical La Lira de Quatretonda

Interpreta: "Als Berebers" de José Pérez Vilaplana
i "Voluntat de fer" de José Pérez Vilaplana

Esquadra "Tot per l'aire"

Cap d'esquadra: Ricardo Gil

Esquadra "La Milk / ABailar"

Cap d'esquadra: Germán Vidal

Esquadra "Ali Ben Bufat / Despenyà"

Primer Tro: Rafael Pla Tormo - Concurs

Cap d'esquadra: Alberto Valls Beneyto

Unió Musical d'Atzeneta d'Albaida

Interpreta: "J.J. Cervino" de Saül Gómez i Soler
i "Als Moros Vells" de Jaume Francesc Ripoll Martins

MÚSIQUES PER ALS MUDÉJARES

· "Ovana"

(M.M. - 1974) J.M. Ferrero Pastor

· "Mudéjares de Ontinyent"

(M.M. - 1975) J.M. Ferrero Pastor

· "Pepe Brusa"

(M.M. - 1984) J.M. Ferrero Pastor

· "Mesón 1987"

(Pd. - 1987) D.J. Ferrero Silvage

· "Climent"

(M.M. - 1991) D.J. Ferrero Silvage

· "Sakran"

(M.M. - 1992) D.J. Ferrero Silvage

· "El Colze"

(M.M. - 2004) R. Garcia i Soler

· "J.J. Cervino"

(M.M. - 2014) S. Gómez Soler

· "Mudayyan"

(M.M. - 2017) R. Penadés Silvestre

· "Turégano"

(Pd. - 2017) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

La Comparsa Mudéjares, como tantas otras de las que desfilan en Ontinyent, surgió de la unión de varios festeros pertenecientes a otras tantas comparsas: los Omeyas, los Kábilas y un arquero; y un gran grupo de gente muy diversa que no pertenecía a ninguna comparsa. El once de febrero de 1975 se solicitó formalmente a la Sociedad de Festeros la inscripción de la nueva comparsa, y en las fiestas de ese año ya desfilaron formando parte del bando moro.

El traje que lucen los Mudéjares fue diseño del Mudéjar ya fallecido Fernando Cambra y consiste en un sayal o chilaba de sarga-gabardina color hueso, una capa de tergal tejido a la plana y color verde y con un dibujo árabe mudéjar en la capucha, ancha, que cae sobre la espalda, gorro en forma de turbante de tergal y seda, y colgando un velo negro de gasa. Como traje de diario se adoptó la chilaba de satén, con tejido de tergal-algodón y a rayas marrón y crudo. De calzado, babuchas apuntadas en verde vivo y con filigranas para el traje de gala, y marrones lisas para el de diario; éste último se remata con fez color naranja y bolsa de piel.

La Comparsa Mudéjares, es una comparsa en continua evolución y crecimiento que se refleja en la gran cantidad de nuevas incorporaciones, sobre todo de gente joven, que se siente atraída por el carácter acogedor y desenfadado que nos caracteriza, encauzado en el respeto y la formalidad, aunque huyendo de encorsetamientos.

<http://mudejares.org/>

<http://es-la.facebook.com/comparsamudejares.ontinyent>

BENIMERINS

AMBAIXADOR MORO	Juanan Alcaraz González
BANDERER MORO	Ivan Mas Martínez
PRIMER TRO	Javier Reig Donat
PRESIDÈNCIA	Nacho Gramage Mollá
SECRETARIA	María Amparo Mollá Micó
TRESORERIA	Javier Reig Donat
REPRESENTANT	Juan Carlos Tortosa Conejero

AMBAIXADA M O R O A

DADES D'INTERÉS

La Comparsa de Benimerins va participar per primera vegada als Moros i Cristians d'Ontinyent en l'any 1947. Encara que en un primer moment anaven a anomenar-se Tuaregs, les autoritats locals van instar als fundadors a triar entre altres noms, dels quals van el·legir el de Benimerins.

La vestimenta del Benimerins respon al clàssic estil otomà, formada per jupetí i bombatxos, faixa groga, elegant capa, turbant, llança i babutxes. Esta composició va ser escollida entre les diferents combinacions fetes amb les peces de la Roperia de la Viuda de Trelis d'Alcoi i es manté pràcticament intacta des dels inicis de la Comparsa. La gel·laba de diari va substituir, en les festes de 1969, l'antic tratge de disparar fet en cotó i en el seu disseny en ratlles verticals s'inclouen els colors del tratge de gala, destacant el roig, blau, verd, groc, i blanc.

Els Benimerins se situen a una casa de l'emblemàtica Plaça de Sant Domingo i es fan acompanyar des de l'any 1980 pels músics de la Societat Instructiva Musical d'Alfara, constituint una de les relacions més duraderes de la festa ontinyentina. La marxa Benimerins d'Ontinyent, estrenada amb motiu de la Capitania de 1991 i composta per Daniel J. Ferrero Silvage, sempre sona al final dels actes i les desfilades, sent tot un símbol dels Benimerins.

MÚSIQUES PER ALS BENIMERINS

- "Yolanda"
(M.M. - 1988) D.J. Ferrero Silvage
- "Benimerins d'Ontinyent"
(M.M. - 1991) D.J. Ferrero Silvage
- "Títaros"
(Dansa - 1997) E. Orquín Aleixandre
- "Bolero"
(Bolero - 1997) E. Orquín Aleixandre
- "Manolo, el Taütero"
(M.M. - 1999) J.M. Bru Casanova
- "Xabat"
(M.M. - 2003) S. Gómez i Soler
- "Ila-à Ibnati"
(Dansa - 2003) E. Orquín Aleixandre
- "Benimerins"
(Pd. - 2005) D.J. Ferrero Silvage
- "Ibenaam"
(M.M. - 2009) J. Ferrero Jorcada
- "Vents i Merins"
(Ball. - 2009) J.M. Bru Casanova
- "Tabalú"
(Ball. - 2009) Batukem
- "Seleg Nairam"
(M.M. - 2011) J. R. Pascual Vilaplana
- "Kansbar"
(M.M. - 2013) J. Conejero Olcina
- "Samuel Ibn Kair"
(M.M. - 2014) J. Conejero Olcina
- "Morayma"
(M.M. - 2015) V.G. Casanova Martínez
- "Linga-Oba"
(Ball. - 2015) S. Gómez i Soler
- "Qayyid Xavi"
(M.M. - 2017) J. Conejero Olcina
- "Fez"
(M.M. - 2022) J. Conejero Olcina
- "Ibn Battuta"
(M.M. - 2023) F. Sanchis Gandia
- "Pitxi"
(M.M. - 2023) H. Mas Boluda

L'ambaixada dels Benimerins presentarà la figura del viatger Benimerí **Ibn Battuta** (Tànger: 1304 - 1368), mitjançant el boato que amb tanta cura hem preparat i pretén fer justícia a la memòria d'un personatge tan rellevant, però poc conegut, de la història universal.

Per a dur a terme una tasca tan important, hem preparat, amb molta estima, una successió de imatges en moviment representades per les nostres esquadres de comparsistes, familiars i amics i contant amb la col·laboració dels ballets professionals i les bandes de música d'Ontinyent.

Ibn Battuta, va sortir de Tànger el 1325 per realitzar la hadj, la peregrinació a la Meca que tot musulmà ha de dur a terme, almenys, una vegada en la seua vida. Aquesta vivència despertaria la seua fam de conèixer diferents cultures i paratges llunyans i va decidir travessar els territoris que conformaven el món musulmà de la seua època. Acabaria recorrent més de 120.000 km, tres vegades la distància viatjada per Marco Polo. Després de 21 anys de viatge, tornaria a Fez on el Sultà, emocionat amb la narració de les seues històries, li va encomanar la tasca de narrar totes aquestes vivències al seu secretari, el poeta granadí **Ibn Yuzayy**, perquè les immortalitzara en manuscrit, evitant que tota aquesta informació de tan gran valor històric es perdés.

La història benimerina del viatge més important de l'edat mitjana conta així:

1.- Introducció:

El primer bloc és una introducció a la persona d'**Ibn Battuta**, així, la nostra desfilada l'obrirà una carrossa que representa el far d'Alexandria, una de les set meravelles del món antic. El nostre viatger va poder visitar-lo a l'inici del seu viatge i, igual que els fars fan de guia als viatgers, aquest far guiarà la nostra desfilada. Al far hi viatja el nostre banderí, portat aquesta ocasió per **Gemma Amo**. A la mateixa construcció, retém homenatge a la biblioteca d'Alexandria, font d'informació i saber del món antic. Al seu voltant, els infants de la comparsa reparteixen la guia de la nostra entrada representada en pergami, de la mateixa manera que la informació viatjava i es conservava en l'edat mitjana.

L'esquadra de gala dels Benimerins ens explica la pertinença del nostre protagonista a la dinastia que durant 76 anys du recordant la nostra comparsa, la dels Banu Marin.

Esquadra: **Muntó**. Cap d'esquadra: **José Conejero**

Banda: **Cercle Musical Primitiva d'Albaida "El Gamell"**. Interpreta Fez i L'Entrà dels Moros.

Per tancar aquest bloc, expliquem també per què era important Ibn Battuta. Evidentment, perquè va ser un gran viatger. Així, quina forma més visual que traure un tastet d'algunes de les banderes de països i territoris que va conèixer el nostre viatger. Aquestes banderes són portades per components de la comparsa, esquadres **Al-Cacau** i **Qafila**, per familiars i amics dels càrrecs i a més, per la inestimable col·laboració de membres del **Centre Ocupacional Jose Antonio Bodoque**.

A partir d'aquest moment representem quatre blocs que corresponen a quatre dels territoris més importants que visità **Ibn Battuta**.

2.- Marroc. On va néixer el 1304, va passar la seua infantesa i l'última part de la seua vida. Al Marroc, **Ibn Battuta** va estar rodejat de l'elegància de la classe alta, a la qual pertanyia i, el més important, era on hi residia la seua família.

Esquadra **Ni Fú Ni Fà**. Cap d'esquadra: **José Brotons**.

Esquadra **Tiets**. Cap d'esquadra: **Salvador Gramage**.

Banda: **Tot per la Música d'Ontinyent**. Interpreta *Xabat* i *Ben Al Sahagui*.

Esquadra de la **Família dels càrrecs**. Cap d'esquadra: **Dulce Calabuig**.

3.- Egipte: És el primer territori que visita i, segurament, el més important dels que encreuaria. Fortíssim va ser l'impacte que va rebre al conèixer una cultura tan allunyada a la seua i un paisatge tan diferent dels que ell estava acostumat.

Esquadra **Antarah - Tac-Attack**. Cap d'esquadra: **Blai Reig**.

Esquadra **Al primer toc**. Cap d'esquadra: **Jesús Martínez**.

Banda: **Agrupació Musical d'Agullent**. Interpreta *El Kábila* i *No ho faré més*.

VAIXELL: Al·legoria al Nil i a la gran quantitat d'embarcacions que el navegaven.

BALLET DELS FARAONS: El **Centre de Dansa Òpera** ens mostra un poc de la majestuositat dels temps dels faraons.

4.- Horda d'Or. Ibn Battuta va ajudar molt als historiadors a ampliar la informació al voltant de l'Horda d'Or, estat d'origen mongol, de guerrers nòmades i altament agressius. Quan Battuta va conèixer al sultà Uzbek Khan, s'anava desplaçant amb tot el seu poble, en caravana, buscant nous territoris a conquerir.

Cavall batidor: **Victor Gil**.

Esquadra **Papis**. Cap d'esquadra: **Elena Borredà**.

Esquadra **Bombachos**. Cap d'esquadra: **Rafa Sanchis**.

Banda: **Societat Instructiva Musical d'Alfara**. Interpreta *El moro del Sinc* i *Jamalajam*.

CARAVANA: Els successors de Gengis Kan saquejaven i sotmetien els pobles per on passaven. Veure'ls en moviment era impressionant: realment era una gran ciutat desplaçant-se.

5.- Índia. A aquest país, on **Battuta** va estar durant 7 anys, va ser anomenat, conseller i ambaixador del sultà. Per tant, es va rodejar de la sangüinària escorta del sultà i de les classes més altes del país, els quals vestien amb les millors teles.

BALLET HOLI: El **Centre de Dansa Òpera** ens mostra la mescla de ball i colors que es fonen en aquest típic ball hindú.

TETERIA: Un grup de gent ens mostra la cerimònia de l'elaboració del te indi.

Esquadra: **Babutxa**. Cap d'esquadra: **Imma Rausell**.

Esquadra: **Jarana**. Cap d'esquadra: **Noèlia Ferrero**.

Banda de música: **Agrupació Musical de Manuel**. Interpreta *Marxa del centenari* i *Guardia Jalifiana*.

6.- Ballet de la Pesta: La pesta va ocupar una part molt destacada de la seua vida perquè el perseguiria als seus viatges condicionant fortament la vida a la seua època i segant la vida de milions de persones, entre les que estava la seua pròpia mare. **Masters Ballet** representa la vivència del mateix **Battuta**, qui va caure malalt, però afortunadament, va acabar sanant. És una celebració de la victòria de la medicina sobre la infermetat. Els acompanya la música del grup **Batukem Tukada** interpretant *Rihla*.

7.- Les escortes. Les escortes representen les dones i homes més importants a la vida d'**Ibn Battuta** i **Ibn Yuzayy**.

Cavall batidor: **Carmen Mas**.

Escorta femenina: **Filles de Merin**. Cap d'esquadra: **Inés Insa**.

Banda: **Unió Artística Musical d'Ontinyent**. Interpreta *Ana María* i *Abenserraig*.

Cavall batidor: **Rafa Mas**.

Escorta masculina: **Touaregs**. Cap d'esquadra: **Javier Reig** (Primer Tro).

Banda: **Agrupació Musical Ontinyent**. Interpreta *Pitxi* i *Roperia Ximo*.

Els càrrecs: **Ivan Mas Banderer**, i **Juanan Alcaraz, Ambaixador**, rememoren el temps en què, al palau de Fez, Ibn Battuta li dictava les seues aventures al poeta granadí Ibn Yuzayy perquè aquest li donara forma i escrivira *Rihla*, el llibre de viatges més important de la cultura musulmana de l'edat mitjana.

Descúbrelo todo sobre la embajada de los Benimerins accediendo a nuestras redes sociales o escaneando los códigos QR:

Descobreix-ho tot sobre l'ambaixada dels Benimerins accedint a les nostres xarxes socials o escanejant els codis QR:

